VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2011. gada 12. oktobrī*

Lieta T-38/05

Agroexpansión, SA, Madride (Spānija), ko pārstāv H. Folgvera Krespo [*J. Folguera Crespo*] un P. Vidals Martiness [*P. Vidal Martínez*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv F. Kastiljo de la Tore [*F. Castillo de la Torre*], E. Žipinī Furnjē [*É. Gippini Fournier*] un Dž. Burke [*J. Bourke*], pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 2004. gada 20. oktobra Lēmumu C(2004) 4030, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. panta 1. punktu (Lieta COMP/C.38.238/B.2 — Jēltabaka — Spānija), kā arī par prasību samazināt naudas sodu, kas šajā lēmumā noteikts prasītājai.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs O. Cūcs [*O. Czúcz*], tiesneši I. Labucka un K. O'Higinss [*K. O'Higgins*] (referents),

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 9. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

A — *Prasītāja un administratīvais process*

1 Prasītāja, *Agroexpansión, SA*, ir viens no četriem jēltabakas pirmapstrādes uzņēmumiem Spānijā (turpmāk tekstā — "pārstrādātāji").

2 Pārējie trīs pārstrādātāji ir šādi: *Compañia española de tabaco en rama, SA* (turpmāk tekstā — "*Cetarsa*"), *Tabacos Españoles, SL* (turpmāk tekstā — "*Taes*") un *World Wide Tobacco España, SA* (turpmāk tekstā — "*WWTE*").

3 Sākotnēji prasītāja bija ģimenes uzņēmums. To 1988. gadā izveidoja *B.*, kurš bija tās direktors līdz 2004. gada beigām. No 1994. līdz 1997. gadam tās kapitāldaļas vienādās daļās piederēja *B.* laulātajai un Spānijas sabiedrībai *WW Marpetrol, SA*.

4 1997. gada 18. novembrī *Intabex Netherlands BV* (turpmāk tekstā — "*Intabex*") ieguva visas prasītājas kapitāldaļas. *Intabex* tādējādi kļuva par uzņēmumu grupas *Intabex*, ko 1997. gada aprīlī bija ieguvusi *Dimon Inc.*, daļu.

5 *Dimon* ir ASV sabiedrība, kas reģistrēta Virdžīnijā [*Virginia*] (Amerikas Savienotās Valstis). Tā ir mātessabiedrība uzņēmumu grupai, kas ietver apmēram simts sabiedrības, kas darbojas tabakas nozarē (turpmāk tekstā — "*Dimon* uzņēmumu grupa"). Tās galvenā darbība ir pārstrādātas tabakas piegāde cigarešu ražotājiem. Šim mērķiem tā iegādājas pārstrādātu tabaku citu starpā no prasītājas.

6 2011. gada 3. un 4. oktobrī Eiropas Kopienu Komisija, kuras rīcībā bija informācija, ka Spānijas jēltabakas pārstrādātāji un ražotāji esot pārkāpuši EKL 81. panta noteikumus, veica pārbaudes saskaņā ar Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 — Pirmās regulas par [EKL 81.] un [EKL 82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) 14. pantu triju šo pārstrādātāju, proti, prasītājas, *Cetarsa* un *WWTE*, kā arī *Asociación Nacional de Empresas Transformadoras de Tabaco* (turpmāk tekstā — "*Anetab*") telpās.

7 Komisija 2001. gada 3. oktobrī veica pārbaudes arī *Maison des métiers du tabac* un Eiropas Tabakas pārstrādātāju federācijas telpās, kā arī *Federación nacional de cultivadores de tabaco* (turpmāk tekstā — "*FNCT*") telpās 2001. gada 5. oktobrī.

8 Ar 2002. gada 16. janvāra vēstuli pārstrādātāji un *Anetab*, atsaucoties uz Komisijas paziņojumu par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās par aizliegtām vienošanām (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā — "paziņojums par sadarbību"), darīja Komisijai zināmu savu vēlmi sadarboties.

9 Ar 2002. gada 21. janvāra vēstuli tie nosūtīja Komisijai noteiktu informāciju.

10 Prasītāja, *Cetarsa* un *WWTE* ar 2002. gada 15. februāra vēstulēm un *Taes* ar 2002. gada 18. februāra vēstuli Komisijai sniedza noteiktu papildu informāciju.

11 Pēc tam, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. pantu, Komisija nosūtīja vairākus informācijas pieprasījumus pārstrādātājiem, *Anetab* un *FNCT*. Tā lūdza informāciju arī no Spānijas Lauksaimniecības, zvejas un pārtikas ministrijas par Spānijas tiesisko regulējumu lauksaimniecības preču jomā.

12 2003. gada 11. decembrī Komisija uzsāka procedūru, kas ir šīs lietas pamatā, un pieņēma paziņojumu par iebildumiem, ko tā adresēja 20 uzņēmumiem vai asociācijām, tostarp pārstrādātājiem, *Dimon*, *Intabex*, *Anetab*, *FNCT* un *Deltafina SpA*. *Deltafina* ir Itālijas sabiedrība, kuras galvenā darbība ir jēltabakas pirmapstrāde un pārstrādātās tabakas tirdzniecība. Tā pieder tai pašai uzņēmumu grupai, kurai pieder *Taes*, proti, tai, kuru vada ASV sabiedrība *Universal Corp*.

13 Attiecīgajiem uzņēmumiem un asociācijām bija piekļuve Komisijas izmeklēšanas lietas materiāliem *CD-ROM* kopijas veidā, kas tiem tika nosūtīta, un tie nosūtīja rakstveida apsvērumus, atbildot uz Komisijas norādītajiem iebildumiem.

14 2004. gada 29. martā notika uzklausīšana.

15 Pēc konsultācijām ar Konkurences ierobežojumu un monopoluzņēmumu padomdevēju komiteju un ņemot vērā uzklausīšanas amatpersonas galīgo ziņojumu 2004. gada 20. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu C(2004) 4030, galīgā redakcija, saistībā ar [EKL] 81. panta 1. punktā izklāstīto procesu [par procedūru saskaņā ar EKL 81. panta 1. punktu] (Lieta COMP/C.38.238/B.2 — Jēltabaka — Spānija) (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"), kura kopsavilkums publicēts 2007. gada 19. aprīļa *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV L 102, 14. lpp.).

B — *Apstrīdētais lēmums*

16 Apstrīdētais lēmums attiecas uz divām noslēgtām un Spānijas jēltabakas tirgū īstenotām horizontālām aizliegtām vienošanām.

17 Pirmās aizliegtās vienošanās, kurā piedalījās pārstrādātāji un *Deltafina*, priekšmets bija katru gadu laikposmā no 1996. līdz 2001. gadam noteikt (maksimālās) vidējās piegādes cenas visiem jēltabakas veidiem un savstarpēji sadalīt visus jebkuras šķirnes jēltabakas daudzumus, ko katrs pārstrādātājs var iegādāties no ražotājiem (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 74.–76. un 276. apsvērumu). No 1999. līdz 2001. gadam pārstrādātāji un *Deltafina* arī savstarpēji vienojās par cenu robežām katrai jēltabakas šķirnei pēc kvalitātes, kā tas norādīts "audzēšanas līgumu" pielikumos ietvertajās shēmās, un piemērojamiem "papildnosacījumiem", proti, vidējām minimālajām

cenām katram ražotājam un katrai ražotāju grupai (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 77.–83. un 276. apsvērumu).

18 Iepriekš 17. punktā aprakstītā aizliegtā vienošanās turpmāk tiks dēvēta par "pārstrādātāju aizliegto vienošanos".

19 Apstrīdētajā lēmumā norādītā otrā aizliegtā vienošanās attiecas uz trīs Spānijas lauksaimniecības savienībām, proti, *Asociación agraria de jóvenes agricultores* (turpmāk tekstā — "*ASAJA*"), *Unión de pequeños agricultores* (turpmāk tekstā — "*UPA*") un *Coordinadora de organizaciones de agricultores y ganaderos* (turpmāk tekstā — "*COAG*"), kā arī *Confederación de cooperativas agrarias de España* (turpmāk tekstā — "*CCAE*"). Šīs aizliegtās vienošanās mērķis bija katru gadu laikposmā no 1996. līdz 2001. gadam noteikt cenu robežas katrai jēltabakas šķirnei pēc kvalitātes, kā tas norādīts "audzēšanas līgumu" pielikumos ietvertajās shēmās, un piemērojamos "papildnosacījumus" (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 77.–83. un 277. apsvērumu).

20 Iepriekš 19. punktā aprakstītā aizliegtā vienošanās turpmāk tiks dēvēta par "ražotāju pārstāvju aizliegto vienošanos".

21 Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka katra šī aizliegtā vienošanās ir EKL 81. panta 1. punkta vienots un turpināts pārkāpums (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 275.–277. apsvērumu).

22 Apstrīdētā lēmuma 1. punktā atbildību par pārstrādātāju aizliegto vienošanos tā piedēvē pārstrādātājiem, *Deltafina*, *Dimon* un *WWTE* mātessabiedrībām, proti, *Standard Commercial Corp.* (turpmāk tekstā — "*SCC*"), *Standard Commercial Tobacco Co., Inc.* (turpmāk tekstā — "*SCTC*") un *Trans-Continental Leaf Tobacco Corp. Ltd* (turpmāk tekstā — "*TCLT*"), un par ražotāju pārstāvju aizliegto vienošanos — *ASAJA*, *UPA*, *COAG* un *CCAE* (turpmāk tekstā visas kopā — "ražotāju pārstāvji").

23 Apstrīdētā lēmuma 2. punktā Komisija uzdeva šiem uzņēmumiem un ražotāju pārstāvjiem nekavējoties izbeigt, ja tie to jau nav izdarījuši, 1. punktā minētos pārkāpumus un atturēties no jebkādas ierobežojošas darbības, kam ir tāds pats vai līdzīgs mērķis vai sekas.

24 Apstrīdētā lēmuma 3. punktā Komisija minētajiem uzņēmumiem, kā arī ražotāju pārstāvjiem noteica naudas sodus, uzskatot *Dimon* par solidāri atbildīgu par naudas soda, kas noteikts prasītājai, *SCC* un *SCTC* samaksu, un *TCLT* — par solidāri atbildīgu par naudas soda, kas noteikts *WWTE*, samaksu (skat. 67. un 68. punktu tālāk).

C — *Apstrīdētā lēmuma adresāti*

25 Apstrīdētā lēmuma 2.4 punkts ir veltīts jautājumam par adresātiem (apstrīdētā lēmuma 357.–400. apsvērums).

26 Vispirms Komisija tajā norāda, ka ir konstatēts, ka pārstrādātāji un *Deltafina* ir tieši piedalījušies pārstrādātāju aizliegtajā vienošanās un ražotāju pārstāvji — ražotāju pārstāvju aizliegtajā vienošanās, kādēļ katram no šiem uzņēmumiem un asociācijām "tiek prasīts uzņemties atbildību par pārkāpumu un tādējādi [tie] ir [apstrīdētā lēmuma] adresāti" (apstrīdētā lēmuma 357. un 358. apsvērums). Šī lēmuma 359.–369. apsvērumā tā konkrētāk novērtēja *Deltafina* lomu pārstrādātāju aizliegtajā vienošanās.

27 Pēc tam Komisija pārbaudīja jautājumu par mātessabiedrības vainojamību meitassabiedrības prettiesiskā rīcībā, norādot, ka šajā lietā tā iespējama trijos gadījumos — prasītājas, *WWTE* un *Taes* gadījumā (apstrīdētā lēmuma 370.–400. apsvērums).

28 Šajā ziņā, pirmkārt, Komisija atgādina principus, kuri, pēc tās domām, ir piemērojami šajā jautājumā (apstrīdētā lēmuma 371.–374. apsvērums).

29 Konkrētāk, tā izklāstīja:

— lai noteiktu, vai mātessabiedrība var tikt atzīta par atbildīgu par meitassabiedrības prettiesisku rīcību, ir jākonstatē, ka pirmā minētā "pati nenosaka savu rīcību tirgū, bet galvenokārt piemēro mātessabiedrības noteiktos norādījumus" (Tiesas 1972. gada 14. jūlija spriedums lietā 48/69 *Imperial Chemical Industries*/Komisija, *Recueil*, 619. lpp., 132. un 133. punkts);

— saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja mātessabiedrībai pilnībā pieder tās meitassabiedrības kapitāldaļas, var uzskatīt, ka mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību (Tiesas 1983. gada 25. oktobra spriedums lietā 107/82 *AEG-Telefunken*/Komisija, *Recueil*, 3151. lpp., 50. punkts, un 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-286/98 P *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, *Recueil*, I-9925. lpp., 29. punkts; Vispārējās tiesas 1999. gada 20. aprīļa spriedums apvienotajās lietās no T-305/94 līdz T-307/94, no T-313/94 līdz T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, sauktas "PVC II", *Recueil*, II-931. lpp., 961. un 984. punkts);

— šo prezumpciju var apstiprināt ar "konkrēto lietu īpašiem faktoriem";

— meitassabiedrību, kuras netiek 100 % kontrolētas, gadījumos mātessabiedrība var, kā uzskata Tiesa, ietekmēt savas meitassabiedrības politiku, ja pārkāpuma izdarīšanas brīdī tai pieder lielākā daļa meitassabiedrības kapitāla (iepriekš minētais spriedums lietā *Imperial Chemical Industries*/Komisija, 136. punkts) vai ja tā ir "nepārtraukti" informēta par šīs meitassabiedrības darbībām un tā tieši nosaka tās rīcību (iepriekš minētais spriedums lietā *AEG-Telefunken*/Komisija, 52. punkts);

— saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uzņēmuma jēdziens, ievietots konkurences tiesību kontekstā, ir jāsaprot kā tāds, kas no attiecīga nolīguma mērķa viedokļa apzīmē ekonomisku vienību pat tad, ja no juridiskā viedokļa šo ekonomisko vienību veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas (Vispārējās tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-9/99 *HFB* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1487. lpp., 66. punkts, kurā ir ietverta atsauce uz Tiesas 1984. gada 12. jūlija spriedumu lietā 170/83 *Hydrotherm Gerätebau*, *Recueil*, 2999. lpp., 11. punkts).

30 Otrkārt, pirms prasītājas, kā arī *WWTE* gadījumu detalizētākas pārbaudes Komisija apstrīdētā lēmuma 375. apsvērumā norādīja:

"Šajā lietā trīs no četriem Spānijas jēltabakas pārstrādātājiem ir ASV daudznacionālu sabiedrību kontrolē (100 % vai 90 %). Turklāt ir citi faktori, kas apstiprina prezumpciju, ka par [prasītājas] un *WWTE* rīcību ir atbildīga[s] to [attiecīgās] mātessabiedrība[s]. Šajā gadījumā abas sabiedrības — mātessabiedrība un tās meitassabiedrība — ir jāuzskata par solidāri atbildīgām par [..] [apstrīdētajā] lēmumā konstatētajiem pārkāpumiem." [Neoficiāls tulkojums]

31 Apstrīdētā lēmuma 376. apsvērumā Komisija piebilda:

"[Savukārt] pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas un pušu uzklausīšanas izrādījās, ka pierādījumi lietas materiālos nevarēja pamatot līdzīgu secinājumu attiecībā uz *Universal* [..] un *Universal Leaf* [*Tobacco Co. Inc.*] dalību *Taes* un *Deltafina*. Neņemot vērā strukturālo saistību starp mātessabiedrībām un to meitassabiedrībām, lietas materiālos nav nekādu norāžu par *Universal* [..] un *Universal Leaf* būtisku dalību [apstrīdētajā lēmumā] pārbaudītajos faktos. Nebūtu pareizi tās uzskatīt par lēmuma adresātēm šajā lietā. Šis pats secinājums attiecas *a fortiori* uz *Intabex*, jo tās 100 % dalība [prasītājā] bija tikai finansiāla."

32 Apstrīdētā lēmuma 377.–386. apsvērumā Komisija pārbaudīja prasītājas gadījumu.

33 Konkrētāk, Komisija norādīja, ka kopš 1997. gada otrā pusgada prasītāju pilnībā kontrolēja *Dimon* ar tās 100 % meitassabiedrības *Intabex* starpniecību (apstrīdētā lēmuma 377. apsvērums). No tā Komisija secināja, ka bija leģitīmi prezumēt, ka vismaz no tā brīža *Dimon* īstenoja izšķirošu ietekmi uz prasītājas rīcību (apstrīdētā lēmuma 378. apsvēruma pirmais teikums). Komisija piebilda, ka citi lietas materiāli — kas aprakstīti apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā — apstiprina "prezumpciju, [ka] *Dimon* varēja īstenot izšķirošu ietekmi" (apstrīdētā lēmuma 378. apsvēruma otrais teikums). Apstrīdētā lēmuma 380. apsvērumā tā norādīja, ka no iepriekš iztirzātā izriet, ka "*Dimon* bija informēta par tās meitassabiedrības praksi, kas ir šī lēmuma priekšmets, kā arī par kontekstu, kurā tā ir notikusi, un ka, ciktāl kopš 1997. gada *Dimon* [piederēja] viss tās meitassabiedrības kapitāls, tā faktiski varēja īstenot ietekmi uz savas

meitassabiedrības rīcību". Šī lēmuma 382. apsvērumā tā precizēja, ka "faktiskajiem apstākļiem, uz ko [prasītāja] vērsa *Dimon* uzmanību savā sarakstē, būtu bijis jāizraisa tās tūlītēja reakcija, vai nu attālinoties attiecībā uz visiem iespējamajiem konkurences tiesību normu pārkāpumiem, vai izvirzot prasību, ka [prasītājas] vadība izbeidz jebkādu potenciāli pret konkurenci vērsto rīcību", pirms konstatēt, ka "*Dimon* galu galā [nebija] darījusi neko tādu".

34 Turklāt apstrīdētā lēmuma 381. apsvērumā Komisija uzskatīja par nepamatotiem argumentus, ko *Dimon* bija izvirzījusi savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, lai pierādītu, ka prasītāja tirgū rīkojās autonomi.

35 Visbeidzot, Komisija noraidīja *Dimon* apgalvojumu, ka tā bija pārkāpusi nediskriminācijas principu, atzīstot to par atbildīgu par tās meitassabiedrības pārkāpjošajām darbībām, lai arī tā nebija to pašu darījusi attiecībā uz *Cetarsa* mātessabiedrību, proti, *Sociedad estatal de participaciones industriales* (turpmāk tekstā — "*Sepi*"). Komisija šo atšķirīgo attieksmi attaisno ar apstākli, ka pretēji *Dimon* apgalvotajam "[tās] lietas materiāli [..] ne[ietvēra] tiešu *Cetarsa* un *Sepi* saziņu par šīs lietas priekšmetu", ka "*Sepi* dalība *Cetarsa* [šķita] galvenokārt finansiāla analoģiski saiknei starp *Intabex* un [prasītāju]", ka "*Cetarsa* (pretēji [prasītājai]) [ietvēra] visas *Sepi* uzņēmumu grupas tabakas pārstrādes darbības un šī paša iemesla dēļ [tika] acīmredzami pārvaldīta atsevišķi" un ka, visbeidzot, "*Cetarsa* [nebija] *Sepi* 100 % meitassabiedrība" (apstrīdētā lēmuma 384. apsvērums).

36 Komisija no šiem dažādajiem apstākļiem secināja, ka *Dimon* "kopīgi ar [prasītāju] jāsauc pie atbildības par pēdējās minētās rīcību, kas [ar apstrīdēto lēmumu] konstatēta laikposmā no 1997. gada otrā pusgada līdz 2001. gada 10. augustam" (apstrīdētā lēmuma 386. apsvērums).

37 Apstrīdētā lēmuma 387.–400. apsvērumā Komisija pārbaudīja *WWTE* gadījumu. Komisija konstatēja, ka laika periodā no 1995. gada līdz 1998. gada maijam *SCC* (izmantojot *SCTC* un *TCLT*) un *WWTE* prezidents un viņa ģimene kopīgi kontrolēja *WWTE*, un norādīja virkni pierādījumu, kas pierādot, ka šajā pašā periodā *SCC* "un/vai tās meitassabiedrības" faktiski ietekmēja *WWTE* rīcību Spānijā (apstrīdētā lēmuma 391. apsvērums). Attiecībā uz laika periodu no 1998. maija līdz pat apstrīdētā lēmuma datumam Komisija norādīja virkni pierādījumu, kas pierādot, ka *SCC* vai nu tieši, vai izmantojot *SCTC* un *TCLT*, bija ekskluzīva kontrole pār *WWTE* un tā īstenoja izšķirošu ietekmi uz pēdējās minētās komercpolitiku. Tā piebilda, ka "*SCC* norādītie argumenti tās atbildē uz paziņojumu par iebildumiem [nepamatojot] citu secinājumu šajā sakarā" (apstrīdētā lēmuma 399. apsvērums). Ievērojot šos dažādos pierādījumus, Komisija secināja, ka vismaz kopš 1996. gada "*SCC* un/vai tās meitassabiedrībām *SCTC* un *TCLT*" bija izšķiroša ietekme uz *WWTE* komercpolitiku un ka tādēļ tās ir jāatzīst par solidāri atbildīgām par praksi, kas tiek pārmesta pēdējai minētajai, un ir jāietver starp apstrīdētā lēmuma adresātiem (apstrīdētā lēmuma 400. apsvērums).

D — *Naudas soda summas noteikšana*

38 Apstrīdētā lēmuma 404.–458. apsvērumā Komisija izskatīja jautājumu par [lēmuma] adresātiem uzliekamajiem naudas sodiem.

39 Naudas sodu summas Komisija nosaka, pamatojoties uz attiecīgo pārkāpumu smagumu un ilgumu, kas ir divi kritēriji, kas tieši minēti Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.) 23. panta 3. punktā un Regulas Nr. 17,

kas atbilstoši apstrīdētajam lēmumam bija piemērojama šo pārkāpumu norises laikā, 15. panta 2. punktā (apstrīdētā lēmuma 404. un 405. apsvērums).

40 Lai noteiktu katram uzņēmumam uzliktā naudas soda apmēru, Komisija ir piemērojusi metodi, kas paredzēta Pamatnostādnēs sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "pamatnostādnes"), pat ja tā nav uz tām tieši atsaukusies. Apstrīdētajā lēmuma Komisija tāpat ir izvērtējusi, vai un kādā mērā lēmuma adresātes bija izpildījušas prasības, kas noteiktas paziņojumā par sadarbību.

1. *Naudas sodu sākumsummas*

41 Vispirms apstrīdētā lēmuma 414. apsvērumā Komisija pārkāpumus kvalificēja kā "sevišķi smagus", kad tā šī lēmuma 408.–413. apsvērumā bija pārbaudījusi to raksturu, to konkrēto ietekmi uz tirgu, konkrētā ģeogrāfiskā tirgus lielumu un konkrētās preces tirgus lielumu.

42 Turpinot, apstrīdētā lēmuma 415. apsvērumā Komisija uzskatīja, ka "ir jāņem vērā katra uzņēmuma konkrētā nozīme un tādējādi reālā tā prettiesiskās rīcības ietekme uz konkurenci, lai katram uzņēmumam uzliktā naudas soda atturošā iedarbība būtu samērīga ar tā ieguldījumu sodāmajā prettiesiskajā rīcībā".

43 Komisija nošķīra pārstrādātāju aizliegto vienošanos (apstrīdētā lēmuma 416.–424. apsvērums) un ražotāju pārstāvju aizliegto vienošanos (apstrīdētā lēmuma 425.–431. apsvērums).

44 Attiecībā uz pārstrādātāju aizliegto vienošanos, pirmkārt, Komisija uzskatīja, ka "naudas sodiem jābūt iedalītiem līmeņos, ņemot vērā katras attiecīgās dalībnieces ieguldījumu prettiesiskajā rīcībā un stāvokli, ko katra no tām ieņem tirgū" (apstrīdētā lēmuma 416. apsvērums).

45 Šajā sakarā Komisija paziņoja, ka "tieši *Deltafina* jānosaka visaugstākā sākumsumma, jo tai [bija] pirmā plāna loma tirgū kā Spānijas pārstrādātās tabakas galvenajai iepircējai" (apstrīdētā lēmuma 417. apsvērums).

46 Attiecībā uz pārstrādātājiem Komisija uzskatīja, ka to "ieguldījums" nelikumīgajās darbībās, "aplūkojot vispārīgi, var tikt uzskatīts par līdzīgu" (apstrīdētā lēmuma 418. apsvērums). Tā uzskatīja, ka tomēr jāņem vērā katra attiecīgā pārstrādātāja lielums un tirgus daļas, un uz šī pamata tā tos iedalīja trīs kategorijās.

47 Tādējādi Komisija *Cetarsa* ievietoja pirmajā kategorijā, kvalificējot kā "īpašu", norādot uz faktu, ka tā "neapstrīdami [bija] lielākā Spānijas pārstrādātāja" un tādēļ tai būtu jānosaka vislielākā sākumsumma (apstrīdētā lēmuma 419. apsvērums). Otrajā kategorijā tā ievietoja prasītāju un *WWTE*, norādot, ka tām katrai ir apmēram 15 % liela tirgus daļa un tām jānosaka vienāda sākumsumma (apstrīdētā lēmuma 420. apsvērums). Visbeidzot, trešajā kategorijā tika ievietota *Taes* tādēļ, ka tai piederēja tikai 1,6 % liela tirgus daļa un tādējādi tai bija jānosaka viszemākā sākumsumma (apstrīdētā lēmuma 421. apsvērums).

48 Turklāt, lai nodrošinātu naudas sodam pietiekamu atturošu iedarbību, Komisija uzskatīja, ka *WWTE* noteiktajai sākumsummai ir jāpiemēro reizināšanas koeficients 1,5 — jeb 50 % palielinājums — un prasītājai noteiktajai naudas summai ir jāpiemēro

reizināšanas koeficients 2 — jeb 100 % palielinājums (apstrīdētā lēmuma 423. apsvērums). Būtībā tā uzskatīja, ka ir jāņem vērā apstāklis, ka, neraugoties uz to relatīvi ierobežoto Spānijas jēltabakas iepirkumu tirgus daļu, šīs divas pārstrādātājas piederēja daudznacionālām sabiedrībām, kam bija nozīmīga ekonomiska un finanšu vara, un ka "turklāt" tās bija rīkojušās, "esot pakļautas to attiecīgo mātessabiedrību izšķirošai ietekmei" (apstrīdētā lēmuma 422. apsvērums.

49 Ņemot vērā šos dažādos pierādījumus, Komisija apstrīdētā lēmuma 424. apsvērumā pārstrādātājiem un *Deltafina* noteica šādas naudas soda sākumsummas:

— *Deltafina*: EUR 8 000 000;

— *Cetarsa*: EUR 8 000 000;

— prasītājai: EUR 1 800 000 x 2 = EUR 3 600 000;

— *WWTE*: EUR 1 800 000 x 1,5 = EUR 2 700 000;

— *Taes*: EUR 200 000.

50 Attiecībā uz ražotāju pārstāvju aizliegto vienošanos Komisija uzskatīja, ka tiem katram jāuzliek tikai simbolisks naudas sods — EUR 1 000 (apstrīdētā lēmuma 425. un 430. apsvērums). Tā pamatoja savu nostāju ar faktu, ka, ņemot vērā noteiktus apstākļus, kas minēti apstrīdētā lēmuma 427. apsvērumā, "tiesību akti, kuru kontekstā notika kopīgās sarunas par tipveida līgumiem, varēja radīt diezgan daudz neskaidrību par

ražotāju pārstāvju un pārstrādātāju rīcības likumību saistībā ar to kopīgām sarunām par tipveida nolīgumiem" (apstrīdētā lēmuma 428. apsvērums), pamatojoties uz noteiktiem pierādījumiem, kas minēti apstrīdētā lēmuma 427. apsvērumā. Tā apgalvoja arī, ka, "tā kā sarunas par tipveida līgumiem un to rezultāti sabiedrībai bija zināmi [..], neviena varas iestāde neapšaubīja to atbilstību Kopienas vai Spānijas likumiem, pirms tika uzsākta šīs lietas izskatīšana" (apstrīdētā lēmuma 429. apsvērums).

2. *Naudas sodu pamatsumma*

51 Apstrīdētā lēmuma 432. un 433. apsvērumā Komisija pārbaudīja jautājumu par pārkāpuma, kas tiek pārmests pārstrādātājiem un *Deltafina*, ilgumu. Tā šo ilgumu noteica piecu gadu un četru mēnešu apmērā, kas atbilda ilglaicīgam pārkāpumam. Līdz ar to tā par 50 % palielināja katram no pārstrādātājiem un *Deltafina* noteiktā naudas soda sākumsummu.

52 Līdz ar to apstrīdētā lēmuma adresātiem tika noteiktas šādas uzliktā naudas soda pamatsummas:

— *Deltafina*: EUR 12 000 000;

— *Cetarsa*: EUR 12 000 000;

— prasītājai: EUR 5 400 000;

— *WWTE*: EUR 4 050 000;

— *Taes*: EUR 300 000;

— *ASAJA*: EUR 1 000;

— *UPA*: EUR 1 000;

— *COAG*: EUR 1 000;

— *CCAE*: EUR 1 000 (apstrīdētā lēmuma 434. apsvērums.

3. *Atbildību pastiprinoši un mīkstinoši apstākļi*

53 *Deltafina* uzliktā naudas soda pamatsumma tika palielināta par 50 % atbildību pastiprinošu apstākļu dēļ, pamatojot ar to, ka šim uzņēmumam bijusi vadītāja loma pārstrādātāju aizliegtās vienošanās ietvaros (apstrīdētā lēmuma 435. un 436. apsvērums).

54 Attiecībā uz atbildību mīkstinošiem apstākļiem Komisija apstrīdētā lēmuma 437. apsvērumā norādīja, ka "tie paši apstākļi, kas norādīti [apstrīdētā lēmuma] 427.–429. apsvērumā, var tikt piemēroti attiecībā uz pārstrādātāju rīcību, ciktāl tas attiecas tikai uz

to publiskajām darījumu sarunām un tipveida līgumu noslēgšanu (it īpaši sarunas par cenu robežām un papildnosacījumiem) ar ražotāju pārstāvjiem".

55 Apstrīdētā lēmuma 438. apsvērumā Komisija piebilda, ka attiecībā uz pārstrādātāju noslēgtajiem "slepenajiem" nolīgumiem par (maksimālajām) vidējām piegādes cenām un katra jēltabakas veida daudzumu sadali to darbības "pārkāpa attiecīgās tiesību aktu robežas publiskām sarunām un līgumu slēgšanu ar ražotāju pārstāvjiem". Tā tomēr atzina, ka "publiskās sarunas starp ražotāju pārstāvjiem un pārstrādātājiem vismaz zināmā mērā noteica pārstrādātāju rīcības kontekstu (it īpaši attiecībā uz iespējām apvienoties un pieņemt kopēju nostāju) papildus kopējai nostājai, ko tie pieņēma publisko sarunu kontekstā, to slepenajai stratēģijai (maksimālajām) vidējām piegādes cenām un daudzumiem".

56 Ievērojot iepriekš 54. un 55. punktā minētos pierādījumus, Komisija nolēma atbildību mīkstinošu apstākļu dēļ līdz 40 % samazināt naudas sodu summu, ko tā bija noteikusi pārstrādātājiem un *Deltafina* (apstrīdētā lēmuma 438. apsvērums). Tādējādi prasītājai noteiktā naudas soda pamatsumma sasniedza EUR 3 240 000 (apstrīdētā lēmuma 439. apsvērums).

4. *Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētās naudas soda maksimālās robežas*

57 Apstrīdētā lēmuma 440.–447. apsvērumā Komisija pārbaudīja, vai ir jāpielāgo šādi aprēķinātas pamatsummas dažādiem lēmuma adresātiem, lai tās nepārsniegtu maksimālo robežu, kas ir 10 % no apgrozījuma un kas paredzēta Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā.

58 Apstrīdētā lēmuma 441. apsvērumā Komisija norādīja, ka, ciktāl attiecīgās sabiedrības ietilpa uzņēmumu grupā, tā kā ir noteikts, ka šo sabiedrību mātessabiedrības ir pār šīm sabiedrībām īstenojušas izšķirošu ietekmi un tā kā līdz ar to šīs mātessabiedrības ir solidāri atbildīgas par to meitassabiedrībai noteikto naudas sodu samaksu, lai noteiktu iepriekš minēto maksimālo robežu, ir jāņem vērā uzņēmumu grupas pasaules apgrozījums.

59 Kad apstrīdētā lēmuma 442. apsvērumā Komisija bija atgādinājusi, ka *Dimon* ir solidāri atbildīga par prasītājai noteiktā naudas soda samaksu, tā šī lēmuma 446. apsvērumā uzskatīja, ka minētā naudas soda summa nav jāpielāgo, jo *Dimon* konsolidētais apgrozījums 2003. gadā sasniedza 1 271 700 000 ASV dolārus (USD). Prasītājas naudas soda summa pirms paziņojuma par sadarbību piemērošanas tādējādi palika noteikta EUR 3 240 000 apmērā (apstrīdētā lēmuma 447. apsvērums).

5. *Paziņojuma par sadarbību piemērošana*

60 Apstrīdētā lēmuma 448.–456. apsvērumā Komisija ir lēmusi par paziņojuma par sadarbību piemērošanu pārstrādātāju un *Deltafina* gadījumā.

61 Pirmkārt, tā tostarp norādīja, ka pēdējie minētie ir lūguši piemērot tiem par labu šo paziņojumu, pirms viņiem tika paziņots paziņojums par iebildumiem (apstrīdētā lēmuma 449. apsvērums).

62 Otrkārt, tā konstatēja, ka pārstrādātājiem ir piemērojams paziņojuma par sadarbību D punkts. Tā norāda, ka, lai arī tās rīcībā jau bija lielākā daļa būtisko pierādījumu, kas pierāda pārkāpuma esamību, informācija, ko tai sniedza pēdējie minētie, tai palīdzēja to noskaidrot un pierādīt (apstrīdētā lēmuma 450. un 451. apsvērums).

63 Treškārt, Komisija uzskatīja, ka *Taes*, ņemot vērā tās "īpaši noderīgo" sadarbību procesā it īpaši saistībā ar *Deltafina* dalību pārkāpumā un to, ka tā nekad nav apstrīdējusi paziņojumā par iebildumiem konstatētos faktus, jāsaņem naudas soda 40 % samazinājums, piemērojot paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta pirmo un otro ievilkumu (apstrīdētā lēmuma 452. apsvērums).

64 Ceturtkārt, Komisija uzskatīja, ka *Cetarsa* un *WWTE* sniegtā informācija, lai arī bija būtiska, neizrādījās izmeklēšanai tik noderīga kā *Taes* sniegtā (apstrīdētā lēmuma 453. apsvērums). Tā piebilda, ka savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem *Cetarsa* un *WWTE* bija apgalvojušas, ka "pārstrādātāju aizliegtā vienošanās par vidējām (maksimālajām) piegādes cenām, no vienas puses, un dažādie nolīgumi, ko noslēdza ražotāji un pārstrādātāji par vidējo cenu pa ražotāju grupām, no otras puses, bija identiski un ka līdz ar to pārstrādātāju un ražotāju rīcības iespējamās pret konkurenci vērstās sekas [neitralizējās]", pirms tās norādīja, ka šis apgalvojums neatbilst patiesajiem faktiem. Ievērojot šos pierādījumus, Komisija nolēma tādējādi piešķirt šīm abām pārstrādātājām naudas soda 25 % samazinājumu saskaņā ar paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta pirmo ievilkumu.

65 Piektkārt, attiecībā uz prasītāju Komisija konstatēja, ka arī tā ir sniegusi noderīgu informāciju, bet savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem tā bija apstrīdējusi faktus "tāpat kā *Cetarsa* un *WWTE*" (apstrīdētā lēmuma 454. apsvērums). Tā tāpat piebilda,

ka prasītāja bija noliegusi pārstrādātāju nolīgumu par (maksimālajām) vidējām piegādes cenām slepeno raksturu. Ņemot vērā šos apstākļus, tā piešķīra šai sabiedrībai naudas soda 20 % samazinājumu.

66 Sestkārt, Komisija veica 10 % samazinājumu *Deltafina* uzliktajam naudas sodam (apstrīdētā lēmuma 456. apsvērums).

6. *Naudas sodu galīgās summas*

67 Saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu Komisija noteica šādas naudas sodu summas, kas jāuzliek uzņēmumiem un to asociācijām, kuras ir apstrīdētā lēmuma adresātes:

— *Deltafina*: EUR 11 880 000;

— *Cetarsa*: EUR 3 631 500;

— prasītāja: EUR 2 592 000;

— *WWTE*: EUR 1 822 500;

— *Taes*: EUR 108 000;

— *ASAJA*: EUR 1 000;

— *UPA*: EUR 1 000;

— *COAG*: EUR 1 000;

— *CCAE*: EUR 1 000 (apstrīdētā lēmuma 458. apsvērums).

68 *Dimon* tika atzīta par solidāri atbildīgu par prasītājai un *SCC* un *SCTC* uzliktā naudas soda samaksu, bet *TCLT* — par solidāri atbildīgu par *WWTE* uzliktā naudas soda samaksu (apstrīdētā lēmuma 458. apsvērums un 3. punkts).

Process un lietas dalībnieku prasījumi

69 Prasītāja cēla šo prasību ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2005. gada 22. janvārī.

70 Iepriekšējā dienā *SCC*, *SCTC* un *TCLT* bija iesniegušas prasību atcelt apstrīdēto lēmumu (lieta T-24/05) un *WWTE* — prasību samazināt tai ar šo lēmumu uzlikto naudas sodu (lieta T-37/05).

71 2005. gada 28. janvārī *Dimon* cēla prasību daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu vai, pakārtoti, samazināt naudas sodu, kas tai uzlikts ar šo lēmumu (lieta T-41/05).

72 Ar 2005. gada 17. augustā Vispārējās tiesas kancelejā iesniegtu vēstuli prasītāja lūdza apvienot šo lietu ar lietām T-24/05, T-37/05 un T-41/05.

73 Ar 2005. gada 7. septembrī Vispārējās tiesas kancelejā iesniegtu vēstuli Komisija norādīja Vispārējai tiesai, ka tā uzskata, ka četru lietu apvienošana neļautu jūtami uzlabot tiesvedības efektivitāti un ka tā atstāj tiesas ziņā lemt, vai ir apmierināms lūgums apvienot lietas.

74 Vispārējā tiesa šo lūgumu apvienot lietas neapmierināja.

75 Saskaņā ar tiesneša referenta ziņojumu Vispārējā tiesa (ceturtā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un Vispārējās tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja lietas dalībniekus atbildēt uz noteiktiem jautājumiem. Lietas dalībnieki šos lūgumus izpildīja noteiktajā termiņā.

76 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2009. gada 9. septembra tiesas sēdē.

77 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— daļēji atcelt apstrīdētā lēmuma 3. punktu;

— samazināt naudas soda summu, ko Komisija tai noteikusi;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

78 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

79 Prasību pamatojot, prasītāja izvirza četrus pamatus:

— pirmais — par Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu, samērīguma principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā arī pamatojuma nesniegšanu;

— otrais — par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu;

— trešais — par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu;

— ceturtais — par paziņojuma par sadarbību pārkāpumu, kā arī samērīguma principa, tiesiskās paļāvības aizsardzības principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu.

80 Pirmais pamats būtībā ir izvirzīts, pamatojot prasījumus, ar ko lūdz daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu. Pārējie trīs pamati ir izvirzīti, pamatojot prasījumus, ar ko lūdz grozīt šo lēmumu.

A — *Par pirmo pamatu, kas saistīts ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu, samērīguma principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā arī pamatojuma nesniegšanu*

81 Pirmajam pamatam ir trīs daļas. Pirmās divas daļas ir saistītas ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta un samērīguma principa pārkāpumu, taču otrā tiek izvirzīta pakārtoti salīdzinājumā ar pirmo. Trešā daļa, kas izvirzīta replikas stadijā, ir saistīta ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un pamatojuma nesniegšanu. Trešā daļa tiks izskatīta pirms otrās.

1. *Par pirmo daļu, kas saistīta ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta un samērīguma principa pārkāpumu attiecībā uz solidāru atbildību par naudas soda samaksu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

82 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir kļūdaini atzinusi *Dimon* par solidāri atbildīgu par pārkāpumu un ka līdz ar to tai nebija tiesību pamatoties uz šīs pēdējās konsolidēto apgrozījumu, lai piemērotu Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto maksimālo robežu 10 % apmērā no apgrozījuma. Tā norāda, ka tās pēdējā finanšu gadā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas īstenotais apgrozījums sasniedza EUR 8 163 815, un uzskata, ka tai noteiktais naudas sods tādējādi lielā mērā pārsniedz iepriekš minēto maksimālo robežu.

83 Savu apgalvojumu pamatojumam prasītāja pirmām kārtām norāda, ka faktiskiem apstākļiem, ko izvirzījusi Komisija, lai noteiktu *Dimon* atbildību, nav nozīmes un ka nav pietiekami pierādīts, ka pēdējā minētā īstenoja izšķirošu ietekmi pār prasītāju, ciktāl tas attiecas uz tās dalību apskatāmajās ierobežojošās darbībās.

84 Šajā sakarā, pirmkārt, prasītāja, kad bija atgādinājusi, ka tai bija "vietēja vadība", izvirza šādus pierādījumus, kas pierādot, ka tā esot baudījusi pilnīgu autonomiju attiecībā uz tās darbībām saistībā ar jēltabakas iepirkumu:

— neviena *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrība neīstenoja tiešu vai netiešu kontroli pār šīm darbībām;

— kad to ieguva *Intabex*, tā bija noslēgusi ar *B.*, prasītājas ģenerāldirektoru, "vadības līgumu" (turpmāk tekstā — "vadības līgums"), ar kuru tam tikušas "pilnīgi un ekskluzīvi" nodotas pilnvaras attiecībā uz sabiedrības vadību un, konkrētāk, pilnvaras attiecībā uz iepirkumu plānošanu un pārvaldi (ietverot ikgadējā budžeta izstrādi, kā arī nolīgumu noslēgšanu ar ražotāju grupām);

— tās valde nekad nav ieviesusi iekšējās procedūras vai sistēmas, kuras būtu bijis jāievēro *B.*, un nekas vadības līgumā neļauj apgalvot, ka šī pēdējā darbības bija pakļautas valdes iepriekšējai piekrišanai vai vēlākai apstiprināšanai;

— nevienam tās valdes loceklim vai darbiniekam, izņemot *B.*, nebija pilnvaru piedalīties jēltabakas iepirkuma līgumu pārvaldībā, sarunās par tiem vai noslēgšanā vai iesaistīties līgumiskās attiecībās ar ražotājiem;

— kad to ieguva *Intabex*, pēdējā minētā saglabāja *B.* prasītājas valdes priekšsēdētāja pamatā un iecēla trīs citus šīs valdes locekļus, no kuriem divi (proti, *T.* un *G.*) bija no *Intabex* uzņēmumu grupas sabiedrībām un trešais bija "neatkarīgs profesionālis";

— agrākā *B.* komanda, kas atbildīga par iepirkumu vadību un pārvaldi, turpināja darboties, kad sabiedrību ieguva *Intabex*;

— neviens no tās valdes locekļiem nebija vienlaikus *Intabex* vai *Dimon* valdes loceklis vai vadības orgānu loceklis, nedz arī pēdējo minēto sabiedrību darbinieks;

— tā nav konsultējusies ne ar *Dimon*, ne ar kādu citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību attiecībā uz tās iegādes politiku vai attiecīgajām ierobežojošām darbībām;

— tā nav saņēmusi norādījumus ne no *Dimon*, ne no kādas citas *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrības attiecībā uz dalību iepriekš minētajās darbībās;

— Komisijas lietas materiālos nav nekādu pierādījumu par *Dimon* vai kādas citas *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrības tiešu dalību pārkāpumā.

85 Otrkārt, prasītāja apstrīd, ka tā būtu pārsūtījusi *Dimon* "darbības pārskatus" un "nozares pārskatus", kas minēti apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā. Tā uzskata, ka Komisijas rīcībā nav nekāda pierādījuma, ka šie ziņojumi tika nosūtīti personām ārpus tās valdes vai tās pārvaldes orgāniem. Tā precizē, ka, lai arī šie ziņojumi tika sistemātiski tulkoti angļu valodā, tas noticis ar mērķi atvieglot funkciju veikšanu *T.*, kurš nerunāja spāņu valodā un kurš 1998. gadā strādāja *Dimon International Services Ltd.*, *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrībā, kas reģistrēta Apvienotajā Karalistē un kas sniedza funkcionālus pakalpojumus. Tā piebilst, ka, lai arī šie ziņojumi ir tikuši nosūtīti *T.* minētās sabiedrības reģistrētajā adresē, tie netika sūtīti viņam kā valdes loceklim, bet gan vienīgi tādēļ, ka viņš tur strādāja un saņēma visu korespondenci no prasītājas.

86 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka neviena no vēstulēm, kas minēta apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā, nav bijusi atdresēta arī *Dimon*. Tā esot nosūtījusi šīs vēstules, pirmkārt, ar *T.* kā tās valdes loceklim un, otrkārt, ar *S.*, kurš kopš 2000. gada ieņēma *Dimon International Services* Eiropā veicamo darījumu koordinatora amatu. Tā piebilst, ka vairumam minēto vēstuļu nav bijis nekādas saistības ar tās jēltabakas iegādes politiku vai ar inkriminētajām darbībām. Tā precizē, ka elektroniskā pasta vēstules, kas

nosūtītas *S.* 2000. gada 30. oktobrī un 2001. gada 9. maijā, *B.* vienīgi nenoteiktā un vispārīgā veidā informējis pēdējo minēto par noteiktiem sabiedrībai vispārzināmiem apstākļiem, proti, par kolektīvo sarunu par cenām pastāvēšanu starp pārstrādātājiem no vienas un ražotājiem un lauksaimniecības arodbiedrībām no otras puses. Attiecībā uz *B.* 1998. gada 14. decembra telefaksu, tas esot ticis nosūtīts *Dimon International Inc.*, un nevis *Dimon* un attiecās tikai uz jautājumiem par pārstrādātās tabakas pārdošanas līgumu, ko prasītāja bija noslēgusi ar *Deltafina*, pirms tā tika integrēta *Dimon* uzņēmumu grupā.

87 Replikā prasītāja apstrīd lomu un funkcijas, kādas Komisija piedēvē *T.* un *S.*, izvirzot šādus apstākļus:

— neviens lietas materiālu elements nenorāda, ka *T.* pārsūtīja *Dimon* informāciju, ko viņš ieguva kā prasītājas valdes loceklis, vai ka viņš uzraudzīja pēdējās iegādes politiku, lai par to informētu *Dimon*;

— *T.* neveica nozīmīgas funkcijas *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros un nebija atbildīgs par prasītājas darbību integrāciju tajā;

— 1998. gada augustā pēc prāvas starp *Dimon* un *T.* ģimeni pēdējais minētais pārstāja būt *Dimon International Services* valdes loceklis;

— *T.* bija tikai pagaidu valdes loceklis citās — "pavisam maznozīmīgās" — *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrībās;

— *S.* laika periodā, kad viņš saņēma divas vienīgās vēstules, kas attiecas uz strīdīgajām ierobežojošajām darbībām, bija *Dimon International Services* darbinieks un nebija valdes loceklis nevienā no *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību valdēm;

— *S.* nekad nav veicis darbības saistībā ar prasītājas jēltabakas iegādes politiku un nekad nav bijis nedz *Dimon* darbinieks, nedz tās valdes loceklis.

88 Otrām kārtām, prasītāja uzskata, ka no judikatūras, uz kuru Komisija atsaukusies apstrīdētā lēmuma 371.–374. apsvērumā, un, konkrētāk, no iepriekš 29. punktā minētā sprieduma lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija 28. un 29. punkta skaidri izriet, ka apstāklis, ka mātessabiedrībai pieder viss tās meitassabiedrības akciju kapitāls, pats par sevi nav pietiekami, lai prezumētu, ka tā īsteno izšķirošu ietekmi pār meitassabiedrību. Lai varētu mātessabiedrību vainot par tās meitassabiedrības pārkāpjošo rīcību, esot nepieciešami papildu pierādījumi attiecībā uz dalības pakāpi, it īpaši, ja kā izskatāmajā lietā attiecīgās sabiedrības administratīvā procesa laikā ir iebildušas pret šīs prezumpcijas piemērošanu.

89 Prasītāja apgalvo, ka šādu pierādījumu izskatāmajā lietā nav. Konkrētāk, tā vērš uzmanību uz apstākli, ka *Dimon* neīstenoja kontroli pār tās jēltabakas iegādes politiku un ka nav pierādīts, ka pēdējā minēta būtu tieši piedalījusies pārkāpumā vai devusi tai norādījumus to darīt. Tā apgalvo, ka apstāklis, ka mātessabiedrība būtu saņēmusi ierobežotu un neprecīzu informāciju par noteiktām tās meitassabiedrības izdarītām ierobežojošām darbībām, nekad "pats par sevi un izolētā veidā" nav uzskatīts par pietiekamu, lai pirmo uzskatītu par atbildīgu par otrās pārkāpjošo rīcību. Saskaņā ar judikatūru būtu nepieciešams, lai mātessabiedrība būtu bijusi pastāvīgi informēta par aizliegtās vienošanās darbībām un ka tā tādējādi būtu varējusi ļoti detalizēti zināt par tās meitassabiedrības izdarītajām aizliegtajām darbībām. Prasītāja nekad neesot *Dimon* paziņojusi informāciju par tās iegādes politiku un vēl jo mazāk par darbībām, par kurām izvirzīta apsūdzība.

90 Komisija uzskata, ka pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

91 Pirmkārt, Komisija izvirza virkni apsvērumu attiecībā uz uzņēmuma jēdzienu konkurences tiesībās un apstākļiem, kādos mātessabiedrība var tikt atzīta par atbildīgu par tās meitassabiedrības pārkāpjošu rīcību. Attiecībā uz šo pēdējo punktu tā, atsaucoties uz iepriekš 29. punktā minēto spriedumu lietā *AEG-Telefunken*/Komisija, norāda, ka mātessabiedrībai ne vien jāspēj īstenot izšķiroša ietekme uz tās meitassabiedrības rīcību, bet arī, ka tai ir jābūt faktiski īstenojušai šo ietekmi.

92 Konkrētāk, attiecībā uz otro no iepriekš 91. punktā paredzētajiem nosacījumiem Komisija apstrīd, ka tā izvirza prasību, lai mātessabiedrība savai meitassabiedrībai būtu sniegusi norādījumus pārkāpt EKL 81. pantu. Tā apgalvo, ka, definējot šo nosacījumu, judikatūrā ir pastāvīgi izdarīta atsauce uz to, ka nepastāv meitassabiedrības autonomija, nosakot savu vispārējo rīcību tirgū, nepierādot specifisku saikni ar attiecīgo pārkāpumu.

93 Komisija norāda, ka starp pierādījumiem, lai konstatētu faktiskas kontroles īstenošanu pār meitassabiedrības politiku, ir fakts, ka mātessabiedrība ir pārstāvēta šīs meitassabiedrības valdē. Tā piebilst, ka meitassabiedrībai ir mazākas iespējas būt autonomai, ja tā darbojas tajā pašā tirgū, kur mātessabiedrība, vai ar to cieši saistītā tirgū. Papildus šiem vispārējiem faktoriem noteikti īpaši pierādījumi var ļaut pierādīt, ka mātessabiedrība piedalās savas meitassabiedrības uzņēmējdarbības politikā vai ka tā ieviesusi mehānismus, kas tai ļauj uzraudzīt tās darbības.

94 Komisija piebilst, ka judikatūrā ir atzīts, ka, ja meitassabiedrība 100 % apmērā pieder mātessabiedrībai, tiek pieņemts, ka pēdējā minētā ir izmantojusi savas pilnvaras ietekmēt savas meitassabiedrības rīcību. Mātessabiedrība varot atspēkot šo prezumpciju, sniedzot pierādījumus, lai pierādītu, ka šī meitassabiedrība patiesībā tirgū darbojās autonomi.

95 Otrkārt, Komisija atgādina iemeslus, kādēļ tā apstrīdētajā lēmumā uzskatīja, ka *Dimon* bija jāatzīst par atbildīgu par prasītājas pieļauto pārkāpumu.

96 Pirmkārt, Komisija norāda, ka, sākot ar 1997. gada otro pusgadu *Dimon* ar *Intabex* starpniecību piederēja viss prasītājas kapitāls, tādēļ varēja prezumēt, ka tā faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi pār šīs pēdējās rīcību.

97 Otrkārt, Komisija apgalvo, ka šo prezumpciju apstiprina citi pierādījumi, kas atrodami tās lietas materiālos. Šajā sakarā Komisija visupirms norāda, ka tabakas iegāde un pārdošana ir būtisks *Dimon* uzņēmumu grupas darbības elements, ka kopš 1999. gada *Dimon* iegādājas lielu daļu prasītājas pārstrādātās tabakas un ka *Dimon* ir noslēgusi ar *Cetarsa* un *Deltafina* vairākus līgumus par, attiecīgi, prasītājas tabakas nodošanu apakšuzņēmējam un pārdošanu. Turpinot, Komisija norāda, ka prasītāja sagatavoja "darbības pārskatus" un "nozares pārskatus", kuros bija detalizēti aprakstītas tās darbības un, konkrētāk, nolīgumi, kas noslēgti starp pārstrādātājiem, kā arī kolektīvās darījumu sarunas ar ražotājiem. Tā uzsver, ka *T.* kā prasītājas un citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību valdes loceklis un līdz ar to starpnieks, kas rīkojās *Dimon* vārdā, saņēma šo ziņojumu kopijas. Visbeidzot, Komisija atsaucas uz vēstulēm, kas minētas apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā, īpaši norādot, ka dažas no tām attiecās uz apskatāmajām aizliegtajām darbībām un bija atdresētas *T.* vai *S.*, kas rīkojās *Dimon* vārdā, un citas attiecās uz līgumiem par tabakas pārstrādi vai pārdošanu, ko noslēgusi *Dimon* ar *Cetarsa* un *Deltafina*.

98 Treškārt, Komisija apgalvo, ka savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem nedz prasītājai, nedz *Dimon* nav izdevies atspēkot iepriekš 94. punktā minēto prezumpciju. Tā uzskata, ka apstāklis, ka prasītājai ir pašai sava vietējā vadība, pats par sevi nav

pietiekams, lai pierādītu, ka tā rīkojās autonomi, un norāda, ka vadības līgums paredz, ka *B.* ir pakļauts prasītājas valdes noteiktajām "sistēmām" un "procedūrām".

b) Vispārējās tiesas vērtējums

99 Ir jāatgādina, ka Kopienu konkurences tiesības attiecas uz uzņēmumu darbību (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 59. punkts) un ka uzņēmuma jēdziens ietver jebkuru vienību, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un tās finansēšanas veida (Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 112. punkts).

100 Judikatūrā ir arī precizēts, ka uzņēmuma jēdziens šajā kontekstā ir jāsaprot kā tāds, kas apzīmē ekonomisku vienību pat tad, ja no juridiskā viedokļa šo ekonomisko vienību veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas (Tiesas 2006. gada 14. decembra spriedums lietā C-217/05 *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, Krājums, I-11987. lpp., 40. punkts, un Vispārējās tiesas 2005. gada 15. septembra spriedums lietā T-325/01 *DaimlerChrysler*/Komisija, Krājums, II-3319. lpp., 85. punkts).

101 Ja šāda ekonomiska vienība pārkāpj konkurences tiesību normas, tai saskaņā ar personiskās atbildības principu ir jāatbild par pārkāpumu (šajā ziņā skat. 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 145. punkts, un 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā C-279/98 P *Cascades*/Komisija, *Recueil*, I-9693. lpp., 78. punkts, un 2007. gada 11. decembra spriedumu lietā C-280/06 *ETI* u.c., Krājums, I-10893. lpp., 39. punkts).

102 Attiecībā uz jautājumu par to, kādos apstākļos juridiska persona, kas nav pārkāpuma izdarītāja, tomēr var tikt sodīta, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka meitassabiedrības rīcībā var vainot mātessabiedrību it īpaši tad, ja, lai gan tā ir atsevišķa juridiska persona, šī meitassabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet gan būtībā piemēro mātessabiedrības dotus norādījumus (iepriekš 29. punktā minētais Tiesas spriedums lietā *Imperial Chemical Industries*/Komisija, 132. un 133. punkts; 1972. gada 14. jūlija spriedums lietā 52/69 *Geigy*/Komisija, *Recueil*, 787. lpp., 44. punkts; 1973. gada 21. februāra spriedums lietā 6/72 *Europemballage* un *Continental Can Company*/Komisija, *Recueil*, 215. lpp., 15. punkts), ievērojot īpaši ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas apvieno šīs abas juridiskās vienības (skat. pēc analoģijas iepriekš 99. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 117. punkts, un iepriekš 101. punktā minēto spriedumu lietā *ETI* u.c., 49. punkts).

103 Faktiski šādā situācijā mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu šī sprieduma 99. un 100. punktā minētās judikatūras izpratnē. Tātad nevis musināšanas uz pārkāpumu saite starp mātessabiedrību un tās meitassabiedrību, ne vēl jo vairāk pirmās līdzdalība šajā pārkāpumā, bet gan tas, ka tās ir viens uzņēmums EKL 81. panta izpratnē, ļauj Komisijai adresēt mātessabiedrībai lēmumu, ar kuru tiek uzlikts naudas sods (Vispārējās tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums lietā T-112/05 *Akzo Nobel* u.c./Komisija, Krājums, II-5049. lpp., 58. punkts).

104 No judikatūras arī izriet, ka Komisijai nebūtu jāaprobežojas tikai ar konstatējumu, ka mātessabiedrība spēj īstenot izšķirošu ietekmi uz savas meitassabiedrības rīcību, bet tai ir arī jāpārbauda, vai šī ietekme tika faktiski īstenota (šajā ziņā skat. iepriekš 29. punktā minētos spriedumus lietā *Imperial Chemical Industries*/Komisija, 137. punkts, un lietā *AEG-Telefunken*/Komisija, 50. punkts).

105 Īpašajā gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder 100 % tās meitassabiedrības, kas ir izdarījusi Kopienu konkurences tiesību pārkāpumu, kapitāla, pirmkārt, šī mātessabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības rīcību (šajā ziņā skat. iepriekš 29. punktā minēto spriedumu lietā *Imperial Chemical Industries*/Komisija, 136. un

137. punkts) un, otrkārt, pastāv vienkārša prezumpcija, ka minētā mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību (šajā ziņā skat. iepriekš 29. punktā minēto spriedumu lietā *AEG-Telefunken*/Komisija, 50. punkts, un iepriekš 29. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *PVC II*, 961. un 984. punkts).

106 Šādos apstākļos pietiek, ja Komisija pierāda, ka viss meitassabiedrības kapitāls pieder tās mātessabiedrībai, lai prezumētu, ka pēdējā īsteno izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības komercpolitiku. Tādējādi Komisija varēs uzskatīt mātessabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šī mātessabiedrība, kurai ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība rīkojas tirgū autonomi (šajā ziņā skat. iepriekš 29. punktā minēto spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, 29. punkts).

107 Lai gan Tiesa tik tiešām iepriekš 29. punktā minētā sprieduma lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija 28. un 29. punktā papildus īpašumtiesībām uz 100 % meitassabiedrības kapitāla ir minējusi citus apstākļus, kā, piemēram, to, ka nav apstrīdēts, ka mātessabiedrība ietekmē meitassabiedrības komercpolitiku, un kopējo abu sabiedrību pārstāvību administratīvā procesa laikā, Tiesa šos apstākļus tik un tā ir minējusi tikai, lai norādītu visus pierādījumus, uz kuriem Vispārējā tiesa ir balstījusi savu pamatojumu, un nevis tādēļ, lai šī sprieduma 105. punktā minētās prezumpcijas īstenošanai noteiktu nosacījumu par papildu netiešu norāžu iesniegšanu par to, ka mātessabiedrība faktiski ir īstenojusi savu ietekmi (Vispārējās tiesas 2008. gada 8. oktobra spriedums lietā T-69/04 *Schunk* un *Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, Krājums, II-2567. lpp., 57. punkts).

108 Visbeidzot, ir jāprecizē, ka prezumpcija saistībā ar visa kapitāla turējumu var attiekties ne tikai uz tādu gadījumu, kurā ir tieša saikne starp mātessabiedrību un tās meitassabiedrību, bet arī uz gadījumu, kad kā šajā lietā saikne ir netieša caur meitassabiedrību starpnieci.

109 Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu Komisija ar lēmumu var uzlikt uzņēmumiem, kas izdarījuši EKL 81. panta pārkāpumu, naudas sodu, nepārsniedzot 10 % no katra uzņēmuma pārkāpuma dalībnieka iepriekšējā finanšu gada apgrozījuma. Tāda pati norāde ietverta Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā.

110 Šajās normās minētais apgrozījums saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu attiecas uz attiecīgā uzņēmuma kopējo apgrozījumu (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 119. punkts; Vispārējās tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1181. lpp., 367. punkts, un 2004. gada 8. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 533. punkts), proti, tāda uzņēmuma [apgrozījumu], kurš tiek vainots par pārkāpumu un kurš tādēļ ir ticis atzīts par atbildīgu (Vispārējās tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-31/99 *ABB Asea Brown Boveri*/Komisija, *Recueil*, II-1881. lpp., 181. punkts, un 2006. gada 4. jūlija spriedums lietā T-304/02 *Hoek Loos*/Komisija, Krājums, II-1887. lpp., 116. punkts).

111 Jēdziens "iepriekšējais finanšu gads", kas ietverts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā, jāizprot tādējādi, ka tas nozīmē finanšu gadu pirms Komisijas lēmuma pieņemšanas, izņemot noteiktus gadījumus, kad apgrozījums finanšu gadā pirms Komisijas lēmuma pieņemšanas nesniedz nekādas derīgas norādes par attiecīgā uzņēmuma patieso ekonomisko situāciju un pienācīgo šim uzņēmumam uzliekamā naudas soda līmeni (šajā ziņā skat. Tiesas 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-76/06 P *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija, *Recueil*, I-4405. lpp., 25., 29. un 30. punkts), kas tā nav izskatāmajā lietā.

112 No tā izriet, ka jautājums, kas rodas šīs daļas ietvaros, ir par to, vai Komisijai bija pamats uzskatīt, ka izskatāmajā lietā attiecīgo uzņēmumu veidoja prasītāja un sabiedrība, kas atradās uzņēmumu grupas, kurā tā ietilpa, proti, *Dimon*, vadībā. Apstiprinošas

atbildes uz šo jautājumu gadījumā ir jāsecina, ievērojot principus, kas atgādināti iepriekš 109.–111. punktā, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 442. un 446. apsvērumā pamatoti ņēma vērā *Dimon* 2003. gadā īstenoto konsolidēto apgrozījumu, lai piemērotu iepriekš minēto ierobežojumu 10 % apmērā no apgrozījuma.

113 Lai novērtētu šo jautājumu, vispirms ir jānosaka, kādi ir kritēriji, ko Komisija izmantojusi apstrīdētajā lēmumā, lai vainotu mātessabiedrību tās meitassabiedrības izdarītajā pārkāpumā, kā arī to atbilstību principiem, kas šajā jautājumā ir izvirzīti judikatūrā, un pēc tam ir jāpārbauda, vai Komisija ir pareizi piemērojusi šos kritērijus, lai izdarītu secinājumu par vienas ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp prasītāju un *Dimon*.

Par Komisijas apstrīdētajā lēmumā izmantotajiem kritērijiem, lai vainotu mātessabiedrību tās meitassabiedrības izdarītajā pārkāpumā

114 No apstrīdētā lēmuma izriet, ka, lai vainotu mātessabiedrību tās meitassabiedrības izdarītā pārkāpumā un pēc tam mātessabiedrību līdz ar meitassabiedrību norādītu šī lēmuma adresātu vidū, un atzītu to par solidāri atbildīgu par šai meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, Komisija ir ievērojusi šādu argumentāciju.

115 Komisija ir balstījusies uz prezumpciju, ka šāda vainojamība ir iespējama, ja mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē (skat. apstrīdētā lēmuma 374. apsvērumu).

116 Centrālais faktors, uz kuru Komisija pamatojās, lai konstatētu, ka mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir šādā situācijā, ir pēdējās minētās autonomijas neesamība attiecībā uz tās rīcību tirgū (skat. apstrīdētā lēmuma 371. apsvērumu), jo šī autonomijas neesamība izriet no mātessabiedrības "izšķirošas ietekmes" īstenošanas uz tās meitassabiedrības rīcību (skat. apstrīdētā lēmuma 18., 372., 373., 378., 380., 381., 383., 391., 392., 397., 399., 400., 422. un 441. apsvērumu).

117 Šajā ziņā Komisija uzskatīja, ka tā nevar aprobežoties ar konstatējumu, ka mātessabiedrībai bija iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz savas meitassabiedrības rīcību, bet tai ir jāpierāda, ka šī ietekme tika faktiski īstenota (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 18., 376., 384., 391., 392., 397., 399. un 400. apsvērumu).

118 Tā tostarp no apstrīdētā lēmuma 384. apsvēruma izriet, ka, ja Komisija uzskatīja, ka *Sepi* nebija vainojama tās meitassabiedrības *Cetarsa*, kurā tai tomēr piederēja 80 % kapitāla, izdarītā pārkāpumā, tas bija tādēļ, ka tai lietas materiālos nebija pierādījumu, kas ļautu pierādīt, ka pēdējā minētā savu rīcību tirgū nenoteica autonomi.

119 Tāpat no apstrīdētā lēmuma 18. apsvēruma izriet, ka Komisija nesauc pie atbildības ne *Universal*, ne tās 100 % meitassabiedrību *Universal Leaf* par tās 90 % meitassabiedrības *Taes* pārkāpjošo rīcību tādēļ, ka nebija pietiekamu pierādījumu par to, ka tās faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz pēdējo minēto.

120 Šie ir tie paši principi, kurus Komisija bija iecerējusi piemērot *WWTE* mātessabiedrību gadījumā attiecībā uz laikposmu pirms 1998. gada maija. Tā, pirmkārt, cenšas pierādīt, ka šīs mātessabiedrības īstenoja kopīgu kontroli pār *WWTE* kopā ar tās

prezidentu un diviem viņa ģimenes locekļiem, ļaujot tādējādi saprast, ka tās spēja īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs sabiedrības rīcību (skat. apstrīdētā lēmuma 388.–391. apsvērumu). Otrkārt, Komisija, balstoties uz virkni pierādījumu, kas minēti apstrīdētā lēmuma 391. apsvērumā, centās pierādīt, ka minētās mātessabiedrības faktiski īstenoja šādu ietekmi uz *WWTE* rīcību (skat. apstrīdētā lēmuma 391., 392. un 400. apsvērumu).

121 Turklāt Komisija ir norādījusi, ka konkrētā gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder viss meitassabiedrības kapitāls, saskaņā ar judikatūru varēja pieņemt, ka pirmā minētā patiešām īstenoja izšķirošu ietekmi uz otrās minētās rīcību (skat. apstrīdētā lēmuma 372. apsvērumu).

122 Tomēr šajā lietā, lai mātessabiedrībām, kas ir šādā situācija, liktu atbildēt par to meitassabiedrību izdarītu pārkāpumu, Komisija izvēlējās nevis tikai atsaukties uz šo prezumpciju, bet balstīties arī uz faktiskiem apstākļiem ar mērķi pierādīt, ka šīs mātessabiedrības patiešām īstenoja izšķirošu ietekmi uz savām meitassabiedrībām un tādējādi apstiprināja šo prezumpciju (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 372., 375., 376. un 378. apsvērumu).

123 Tā no apstrīdētā lēmuma 18. apsvēruma tieši izriet, ka Komisija nesauca pie atbildības *Deltafina* galveno mātessabiedrību un pakārtoto mātessabiedrību, proti, *Universal* un *Universal Leaf*, par to meitassabiedrības rīcību, neskatoties uz to, ka tās kontrolēja meitassabiedrību 100 % apmērā, tādēļ, ka Komisijai nebija pietiekamu pierādījumu par to, ka tās patiešām īstenoja izšķirošu ietekmi uz šo meitassabiedrību. Tāpat ir jāsaprot apstrīdētā lēmuma 376. apsvērums, pat ja tas formulēts zināmā mērā neviennozīmīgi. Konkrētāk, lai arī ir taisnība, ka Komisija šajā apsvērumā paziņo, ka

tās lietas materiālos nav "nekādas norādes par *Universal* [..] un *Universal Leaf* būtisku dalību [apstrīdētajā lēmumā] izvērtētajos faktos", tomēr, lasot to kopsakarā ar šī lēmuma 18. apsvērumu un tā kontekstā, šis paziņojums nebūtu jāinterpretē kā tāds, kas nozīmē, ka iemesls, kādēļ Komisija nesauca pie atbildības šīs divas mātessabiedrības — vai kādu citu mātessabiedrību —, ir to neiesaistīšanās pārkāpumā.

124 Tāpat no apstrīdētā lēmuma 18. apsvēruma arī tieši izriet, ka iemesls, kādēļ Komisija par prasītājas pārkāpjošo rīcību nesauca pie atbildības *Intabex*, lai gan tā to kontrolēja 100 % apmērā, ir pietiekamu pierādījumu neesamība attiecībā uz faktisku izšķirošas ietekmes īstenošanu no *Intabex* puses uz prasītāju, jo tās dalība prasītājas sabiedrībā ir tikai finansiāla rakstura (skat. arī apstrīdētā lēmuma 376. apsvērumu).

125 Savukārt tieši tādēļ, ka attiecībā uz laika periodu pēc 1998. gada maija šādi pierādījumi šķietami bija attiecībā uz *WWTE* mātessabiedrībām, papildinot to, ka šīm mātessabiedrībām piederēja viss — vai dažus mēnešus gandrīz viss — *WWTE* kapitāls, lika Komisijai saukt šo mātessabiedrību pie atbildības par pārkāpumu (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 375., 393., 396. un 398. apsvērumu).

126 Tieši šādu pieeju Komisija bija iecerējusi piemērot *Dimon* gadījumā. Tā, atzīstot to par atbildīgu par prasītājas pārkāpjošo rīcību sākot ar 1997. gada otro pusgadu, Komisija neatsaucās tikai uz prezumpciju, kas izriet no fakta, ka tajā laikā tai piederēja viss prasītājas kapitāls (skat. apstrīdētā lēmuma 375., 377. un 378. apsvērumu), bet ir ņēmusi vērā arī atsevišķus papildu pierādījumus, kas pierādot, ka tā faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz šīs pašas sabiedrības rīcību (skat. apstrīdētā lēmuma 375. un 378.–380. apsvērumu).

127 To it īpaši var secināt no apstrīdētā lēmuma 378. apsvēruma otrā teikuma, pat ja tajā ir norādīts, ka minētie papildu pierādījumi apstiprina, ka *Dimon* "varēja" īstenot šādu ietekmi (skat. iepriekš 33. punktu). Ir taisnība, kā to atzinusi pati Komisija savā atbildē uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu, ka šis teikums būtu varējis būt "formulēts skaidrāk". Tomēr, lasot to paralēli ar apstrīdētā lēmuma 372. un 377. apsvērumu, kā arī ar šī lēmuma 378. apsvēruma pirmo teikumu, to var saprast vienīgi veidā, kāds aprakstīts iepriekš 126. punktā.

128 Visbeidzot, Komisija pārbaudīja, vai var piekrist attiecīgo meitassabiedrību (un/vai to mātessabiedrību) atbildē uz paziņojumu par iebildumiem izvirzītajiem argumentiem ar mērķi pierādīt, ka tās tirgū rīkojās autonomi (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 381. un 399. apsvērumu). Tādējādi attiecībā uz *Dimon* Komisija šos argumentus ir noraidījusi kā nepārliecinošus, īpaši norādot, ka "tās Spānijas meitassabiedrības vietējās vadības pastāvēšana [neizslēdza] iespēju, ka *Dimon* īsteno izšķirošu ietekmi uz šo pašu meitassabiedrību" (apstrīdētā lēmuma 381. apsvērums).

129 Ir jāprecizē, ka Komisija iepriekš 115.–117., 121. un 122. punktā aprakstīto pieeju ir izmantojusi ne tikai attiecībā uz galvenajām mātessabiedrībām, bet arī attiecībā uz pastarpinātajām mātessabiedrībām, kā to saistībā ar pēdējām minētajām pierāda *Universal Leaf*, *Intabex*, *SCTC* un *TCLT* gadījums.

130 Ir jāpiebilst, ka šī metode, neskarot jautājumu par to, vai tā ir tikusi pareizi piemērota prasītājas gadījumā, — tas tiks pārbaudīts turpmāk —, pilnībā atbilst tādiem principiem, kas šajā jautājumā ir noteikti judikatūrā un ir atgādināti iepriekš 99.–108. punktā.

131 Skaidrs, ka attiecībā uz īpašu gadījumu, kad mātessabiedrībai pieder viss tās meitassabiedrības, kura ir pārkāpusi konkurences tiesību normas, kapitāls, Komisija nav pamatojusies tikai uz judikatūrā noteikto prezumpciju (skat. iepriekš 105. un 106. punktu), lai pierādītu, ka pirmā minētā faktiski īstenojusi izšķirošu ietekmi uz otrās komercpolitiku, bet ir arī ņēmusi vērā citus faktus, kas apstiprina šo [izšķirošās ietekmes] īstenošanu. Tiesas sēdē šajā kontekstā Komisija norādīja, ka, ievērojot pastāvīgās judikatūras situāciju apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī, tā esot izvēlējusies izrādīt piesardzību.

132 Tomēr, šādi rīkojoties, Komisija ir tikai paaugstinājusi prasīto pierādījumu līmeni, lai tā uzskatītu, ka ir pierādīts, ka ir izpildīts nosacījums par faktiskas izšķirošas ietekmes īstenošanu, pilnībā ievērojot ekonomiskās vienības pamatjēdzienu, kas ir pamatā judikatūrai par juridisko personu, kas veido vienu uzņēmumu, vainojamību pārkāpumos.

133 Ir jāprecizē, ka, ja lietā par pārkāpumu, kurā vaino vairākus atšķirīgus uzņēmumus, Komisija atbilstoši judikatūrā noteiktajam izmanto konkrētu metodi, lai noteiktu, vai vainojamas gan meitassabiedrības, kuras ir galvenokārt izdarījušas šo pārkāpumu, gan to mātessabiedrības, tai, izņemot īpašos apstākļos, šajā ziņā ir jāpamatojas uz vieniem kritērijiem attiecībā uz visiem šiem uzņēmumiem. Komisijai ir pienākums ievērot vienlīdzīgas attieksmes principu, kurš saskaņā ar pastāvīgo judikatūru noteic, ka līdzīgas situācijas nedrīkst aplūkot atšķirīgi un atšķirīgas situācijas savukārt nedrīkst aplūkot vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi pamatota (Tiesas 1984. gada 13. decembra spriedums lietā 106/83 *Sermide*, *Recueil*, 4209. lpp., 28. punkts, un Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-311/94 *BPB de Eendracht*/Komisija, *Recueil*, II-1129. lpp., 309. punkts). Jākonstatē, ka Komisija turklāt piekrīt šai nostājai, kad apstrīdētā lēmuma 384. apsvērumā norāda, ka, "ja konkrētie apstākļi, kas var likt [..] uzskatīt mātessabiedrību par atbildīgu par tās meitassabiedrības rīcību, dažādos

gadījumos var mainīties, nevar runāt par nediskriminācijas principa pārkāpumu tik ilgi, kamēr atbildības principi tiek piemēroti saskanīgi".

Par vienas ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp prasītāju un *Dimon*

134 Ir jāpārbauda, vai Komisija ir pareizi piemērojusi iepriekš 115.–117., 121. un 122. punktā izklāstītos kritērijus, lai secinātu, ka prasītāja un *Dimon* ir viena ekonomiskā vienība sākot ar 1997. gada otro pusgadu, un tādējādi sauktu pēdējo minēto pie solidāras atbildības par pārkāpumu, kā arī par naudas soda samaksu, un norādītu to kā apstrīdētā lēmuma adresāti.

135 Pastāv vienprātība, ka laika periodā no 1997. gada 18. novembra līdz pat apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumam *Dimon* ar *Intabex* starpniecību piederēja viss prasītājas kapitāls. Tātad nevar tikt apstrīdēts, ka visu šo periodu *Dimon* varēja īstenot izšķirošu ietekmi pār pēdējās minētās rīcību (skat. iepriekš 105. punktu).

136 Tādējādi ir jāpārbauda, vai attiecībā uz to pašu periodu ir izpildīts nosacījums par faktisku *Dimon* izšķirošas ietekmes īstenošanu, kā to apgalvojusi Komisija.

137 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz meitassabiedrībām, kuras 100 % kontrolēja to mātessabiedrības, Komisija ir izvēlējusies neaprobežoties ar iepriekš 105., 106. un 121. punktā izklāstīto prezumpciju, lai pēdējās minētās sauktu pie atbildības par šo meitassabiedrību izdarīto pārkāpumu, bet ņēmusi vērā arī papildu pierādījumus, kas pierāda faktisku izšķirošas ietekmes īstenošanu (skat. iepriekš 122.–127. punktu).

138 Tādējādi ir jāpārbauda, vai Komisijas apstrīdētajā lēmumā norādītie pierādījumi papildus tam, ka *Dimon* piederēja viss prasītājas kapitāls, juridiski pietiekami pierāda, ka attiecīgajā laikposmā pirmā īstenoja faktisku izšķirošu ietekmi uz otrās rīcību. Šie pierādījumi ir norādīti apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā, kā arī šī lēmuma 303.–305. zemsvītras piezīmē. Būtībā tie attiecas uz dažādiem prasītājas ziņojumiem un vēstulēm, kas, kā uzskata Komisija, bija adresēti *Dimon*.

139 Apstiprinošas atbildes gadījumā būs jāpārbauda, vai prasītājas apgalvojumi, kā tie aprakstīti iepriekš 84. punktā, iedragā šo secinājumu.

— Par "darbības pārskatiem" un "nozares pārskatiem"

140 Komisija atsaucas uz virkni "darbības pārskatu" un "nozares pārskatu", ko sagatavojusi prasītāja, īpaši norādot, ka tajos bieži izdarīta atsauce uz attiecīgajām aizliegtajām darbībām. Šie ziņojumi, kuru kopā ir četrpadsmit un kuri aptver laika periodu no 1998. gada decembra līdz 2001. gada maijam, ir uzskaitīti apstrīdētā lēmuma 303. zemsvītras piezīmē.

141 Vispirms ir jānorāda, ka minētie ziņojumi ietver detalizētu informāciju ne vien par dažādiem prasītājas komercdarbības aspektiem, tādiem kā jēltabakas iegādes kampaņu norise (iepirktais daudzums, iepirkuma cena utt.), pārstrādātais jēltabakas daudzums un līgumi, kas noslēgti ar *Cetarsa*, par daļas tās tabakas reklāmu, par tiesiskā regulējuma attīstību tabakas nozarē un sanāksmēm, kas notikušas *Anetab* ietvaros, kā arī ar lauksaimniecības arodbiedrībām un ražotāju grupām, bet arī — kā uzsvērts apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā — par attiecīgajām aizliegtajām darbībām.

142 Turpinot, ir jākonstatē, ka no lietas materiāliem izriet, ka attiecīgos ziņojumus bija sagatavojis *B.* un ka atbilstoši pašas prasītājas teiktajam tie bija adresēti tās valdes locekļiem.

143 Attiecībā uz šo pēdējo minēto punktu ir jānorāda, ka tajā pat dienā, kad tā ieguva visas prasītājas akcijas, *Dimon* — ar savas 100 % meitassabiedrības *Intabex*, kura prasītājā piedalījās tikai finansiāli, starpniecību — aizstāja trīs no četriem šīs valdes locekļiem, ieceļot amatā divas personas (*G.* un *T.*), kuras jau pildīja funkcijas citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību ietvaros. Tādējādi šajā laika periodā *G.* tāpat bija izpilddirektors *Compañia de Filipinas, SA*, *Intabex* meitassabiedrībā, kuras sēdeklis bija Spānijā un kura darbojās melnās tabakas ražošanā, un *T.* tāpat bija *Dimon International Services* darbinieks un šīs sabiedrības valdes loceklis (līdz 1998. gada augustam).

144 Šajā kontekstā it īpaši ir jāuzsver nozīme, kāda bija funkcijām, kuras *T.* uzņēmās *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros. Faktiski papildus tam, ka *T.* bija prasītājas valdes loceklis visa pārkāpuma perioda laikā un *Dimon International Services* valdes loceklis līdz 1998. gada augustam, viņš bija divu citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību valdēs, proti, *Intabex Holding Worldwide, SA* (no 1998. līdz 1999. gadam) un *LRH Travel Ltd* (līdz 2000. gada novembrim). Turklāt, kā prasītāja norādījusi savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, viņš bija atbildīgs par "*Intabex* faktisku integrēšanu

Dimon uzņēmumu grupā". Tam pievienojams apstāklis, kā izskaidrots tālāk 160. punktā, ka no vairākām lietas materiālos ietvertām vēstulēm izriet, ka prasītāja konsultējās ar *T.* attiecībā uz jautājumiem par tās komercdarbību vai lūdza viņa piekrišanu pirms noteiktu nozīmīgu lēmumu pieņemšanas. Ievērojot šos pierādījumus, Komisijai bija pamats uzskatīt, ka *T.* rīkojās sabiedrības, kas atradās *Dimon* uzņēmumu grupas vadībā, proti, *Dimon*, vārdā un viņam bija starpnieka loma starp šo sabiedrību un prasītāju. Apstāklis, ka *T.* esot bijušas domstarpības ar *Dimon*, kādēļ 1998. gada augustā tā ir izbeigusi viņa darbu *Dimon International Services* valdē, pēc sava rakstura nav tāds, kas liek apšaubīt minēto secinājumu. Faktiski pēc šī datuma *T.* turpināja būt šīs sabiedrības darbinieks, bet bija arī prasītājas, *Intabex Holding Worldwide* un *LRH Travel* valdes loceklis.

145 Pierādījumi, kas minēti iepriekš 142.–144. punktā, parāda, ka *Dimon* ar locekļu, ko tā bija iecēlusi amatā prasītājas valdē, un, konkrētāk, ar *T.* starpniecību bija paredzējusi uzraudzīt tās darbības un nodrošināt, ka tās attīstās atbilstoši *Dimon* uzņēmumu grupas komercpolitikai. Līdz ar to, pat ja formāli attiecīgie "darbības pārskati" un "nozares pārskati" bija nosūtīti minētajiem valdes locekļiem un nevis tieši pašai *Dimon*, Komisija apstrīdētā lēmuma 380. apsvērumā pamatoti uzskatīja, ka šī sabiedrība bija informēta par šo ziņojumu saturu un it īpaši par attiecīgajām prettiesiskajām darbībām. Šo konstatējumu apstiprina apstāklis, kas minēts apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā, ka minētie ziņojumi sistemātiskā veidā tika tulkoti no spāņu valodas angļu valodā, kas ir *Dimon* darba valoda.

146 Visbeidzot, ir jānorāda, ka pastāv vienprātība, ka *Dimon*, kas neapstrīdami varēja īstenot izšķirošu ietekmi pār prasītājas rīcību (skat. iepriekš 105. un 135. punktu), nekad nav paudusi savus iebildumus pret prettiesiskajām darbībām, par kurām tā zināja, ne

arī attiecībā pret savu meitassabiedrību noteikusi kādu pasākumu, kas paredzēts, lai kavētu saukšanu pie atbildības par dalību pārkāpumā, neraugoties uz risku tikt apsūdzētai vai risku, ka tiks celtas trešo personu prasības par atlīdzības sniegšanu, kam tā sevi pakļāva, šādi rīkojoties (skat. arī apstrīdētā lēmuma 382. apsvērumu). Komisija no tā varēja leģitīmi secināt, ka *Dimon* klusējot piekrita šādai dalībai, un uzskatīt, ka šāda veida rīcība bija papildu norāde izšķirošas ietekmes īstenošanai uz tās meitassabiedrības rīcību.

— Par saraksti starp prasītāju un *Dimon*

147 Komisija tāpat balstās uz virkni vēstuļu, kas esot nosūtītas starp prasītāju un *Dimon*, norādot, ka dažās no šīm vēstulēm bija minētas attiecīgās prettiesiskās darbības, ka citas attiecās uz līgumiem par tabakas pārstrādi vai pārstrādātās tabakas pārdošanu, ko *Dimon* bija noslēgusi ar *Cetarsa* un *Deltafina*, un ka vēl citas vispārīgākā veidā attiecās uz jēltabakas iegādes nosacījumiem un Spānijā piemērojamo tiesisko regulējumu.

148 Attiecībā uz pirmās kategorijas vēstulēm, kas minētas iepriekš 147. punktā, Komisija apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā kā piemēru norāda šī lēmuma 168. un 179. apsvērumu un 217. un 229. zemsvītras piezīmi.

149 Šajā sakarā vispirms ir jākonstatē, ka šajās vēstulēs patiešām ir norāde uz attiecīgajām prettiesiskajām darbībām.

150 Tādējādi pretēji prasītājas apgalvotajam 1998. gada 14. decembra faksa, ko *B.* nosūtīja *D.* (*Dimon International — Dimon* uzņēmumu grupas meitassabiedrībai, kas reģistrēta Amerikas Savienotajās Valstīs), kas minēts apstrīdētā lēmuma 168. apsvērumā, priekšmets nebija tikai pārstrādātās tabakas pārdošanas līgums, ko tā bija noslēgusi ar *Deltafina*, bet tas attiecās arī uz iepriekš minētajām darbībām. Tas skaidri izriet no šī faksa trešās rindkopas, kurā *B.* norāda:

"Līdz ko būšu saņēmis četru sabiedrību cenas, es jūs par to informēšu. Tomēr es varu jau tagad jums darīt zināmu, ka problēmas, kas šķita tik nopietnas, kad jūs mūs apmeklējāt Spānijā, ir beigušās, jo visas sabiedrības ir apstiprinājušas cenu, par kuru panākta vienošanās, proti, 87 [Spānijas pesetas (ESP)] (plus mīnus ESP 2 vai 3) par kg, šīm cenām esot oficiālajām cenām, pat ja mums ir aizdomas, ka *Cetarsa* ir ražotājiem veikusi citus maksājumus, kas atšķiras no mūsu veiktajiem."

151 Apstrīdētā lēmuma 179. apsvērums atsaucas uz *B.* ziņojumu, kas datēts ar 1998. gada 5. maiju un bija adresēts *T.*, un kura vienu kopiju *B.* bija iepriekšējā dienā nosūtījis diviem citiem prasītājas valdes locekļiem. Ir jākonstatē, ka šajā ziņojumā, kurā aprakstīta 1998. gada tabakas iegādes kampaņas norise, ir īpaši norādīts, ka "[prasītāja] sniedza nozīmīgu ieguldījumu, lai uzņēmumi nonāktu pie noteiktiem nolīgumiem ar mērķi izvairīties no iepriekšējā gada "cenu kariem"", ka "par cenām sarunas tika risinātas ar arodbiedrībām un ar [tabakas ražotāju grupām]", ka "pirmo reizi [..] [ir ticis novērsts] karš starp uzņēmumiem un katrs ir varējis iegādāties daudzumu, kādu tas vēlējies", un ka "sarunas ar [šīm grupām] ir bijušas grūtas, taču visi uzņēmumi ir saglabājuši savu nostāju nopietni un sadarbības gaisotnē". Tāpat minētajā ziņojumā ir norādīts, ka prasītāja un *WWTE* ir uzņēmušās saistības iegādāties tādu pašu daudzumu tabakas kā iepriekšējā gadā un ka pārstrādātāji ir vienojušies ražotāju grupām samaksāt avansā ESP 35/kg par *Virginia* šķirni un ESP 45/kg par *Burley* šķirni. Visbeidzot, ir minēta "citu nolīgumu starp pārstrādātājiem iespēja nākotnē". Ievērojot

šos elementus, nevarētu tikt apstrīdēts, ka 1998. gada 5. maija ziņojumā ir norāde uz attiecīgajām prettiesiskajām darbībām.

152 Tas ir tāpat attiecībā uz *B.* 2000. gada 30. oktobra elektroniskā pasta vēstuli *S.*, uz kuru ir atsauce apstrīdētā lēmuma 217. zemsvītras piezīmē. Šajā vēstulē *B.* vispirms atgādina, ka sanāksmē, kas organizēta *Anetab* ietvaros, pārstrādātāji bija apsprieduši cenu paaugstinājumu, ko bija pieprasījušas ražotāju grupas un arodbiedrības, un bija vienprātīgi nolēmuši tam nepiekrist. Turpinot, viņš norāda, ka sanāksmē, kas ir notikusi ar šīm grupām un arodbiedrībām, pārstrādātāji nav atkāpušies no savas nostājas un ir skaidri norādījuši pēdējiem minētajiem, ka noraida tiem izvirzīto prasību par paaugstinājumu 20 % apmērā.

153 Elektroniskā pasta vēstulē, ko 2001. gada 9. maijā *B.* nosūtīja *S.* un kas minēta apstrīdētā lēmuma 229. zemsvītras piezīmē, ir norādīts, ka pārstrādātāji ir sapulcējušies *Anetab* mītnē, "lai sagatavotu sarunas ar ražotājiem par cenām", un tādējādi tajā ir skaidra norāde uz apstākli, ka pirmie vienojās par jēltabakas iepirkuma cenām.

154 Turpinot, kā gadījumā ar iepriekš minētajiem "darbības pārskatiem" un "nozares pārskatiem" ir jāuzskata, ka apstrīdētā lēmuma 380. apsvērumā Komisija pamatoti uzskatīja, ka *Dimon* bija informēta par šo iepriekš 150.–153. punktā minēto dokumentu saturu un līdz ar to par attiecīgajām prettiesiskajām darbībām, pat ja formāli tie nebija adresēti šai sabiedrībai.

155 Tādējādi attiecībā uz 1998. gada 5. maija ziņojumu, ko *B.* bija nosūtījis *T.* (skat. iepriekš 151. punktu), iepriekš 144. punktā jau ir izskaidrots, ka pēdējais minētais rīkojās *Dimon* vārdā un viņam bija starpnieka loma starp *Dimon* un prasītāju. Attiecībā uz 1998. gada 14. decembra faksu (skat. iepriekš 150. punktu), kas tika nosūtīts *Dimon International*, pietiek konstatēt, ka replikā pati prasītāja ir norādījusi, ka ar šo faksu

tā bija iecerējusi paziņot noteiktu informāciju "savam jaunajam akcionāram". Tas bija tieši *Dimon*, un nevis *Dimon International*.

156 2000. gada 30. oktobra un 2001. gada 9. maija elektroniskā pasta vēstules (skat. 152. un 153. punktu iepriekš) bija nosūtītas *S*. Pretēji tam, ko liek domāt prasītāja, *S.* nebija vienkāršs *Dimon International Services* darbinieks, bet ieņēma pirmā plāna lomu *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros, no kā izriet, ka tāpat kā *T.* gadījumā Komisijai bija tiesības uzskatīt, ka viņš rīkojās sabiedrības, kas atradās šīs grupas priekšgalā, šajā gadījumā — *Dimon*, vārdā. Tādējādi savā 2002. gada 18. marta atbildē uz Komisijas informācijas pieprasījumu prasītāja norādīja, ka *S.* veica "*Dimon* uzņēmumu grupas reģionālā direktora Eiropā" pienākumus. Savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, kā arī savos procesuālajos rakstos tā tāpat ir precizējusi, ka kopš 2000. gada viņš "ieņēma Eiropā veikto darījumu koordinatora amatu". Noteiktas norādes, kas ietvertas 2001. gada 9. maija elektroniskā pasta vēstulē un atbildē, ko uz to nosūtīja *S.*, arī apstiprina viņa lomas nozīmi *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros. Tātad šajā vēstulē *B.* arī informēja *S.* par tikšanos, kas viņam bijusi ar *Deltafina* priekšsēdētāju, [par ieganstu izmantojot] sanāksmi, kas notika *Anetab* mītnē, ar mērķi apspriest divus jautājumus, ko viņš kvalificēja kā "ļoti svarīgus", un *S.* norādīja, ka minētais *Deltafina* priekšsēdētājs iespējami ātri piezvanīs *B.*, lai vienotos par šo jautājumu. Ar tās pašas dienas elektroniskā pasta vēstuli *S.* atbildēja *B.*, ka viņš ir runājis ar *Deltafina* priekšsēdētāju un ka viņi ir vienojušies drīzumā tikties. Viņš tāpat norādīja *B.*, ka viņš piekrīt viņam izvirzītajiem priekšlikumiem attiecībā uz iepriekš minētajiem jautājumiem.

157 Visbeidzot, Komisija no tā, ka *Dimon* nekādi nereaģēja uz prasītājas dalību pārkāpumā, lai arī tā par to bija informēta, varēja leģitīmi secināt, ka tā klusējot piekrita šādai savas meitassabiedrības prettiesiskai rīcībai, un uzskatīt, ka tā bija papildu norāde par izšķirošas ietekmes īstenošanu par tās rīcību (skat. iepriekš 146. punktu).

158 Vēstules, kas ietilpst iepriekš 147. punktā minētajā otrajā kategorijā, ir identificētas apstrīdētā lēmuma 304. zemsvītras piezīmē. Būtībā tās attiecas uz faksiem vai elektroniskā pasta vēstulēm starp *B.* no vienas un *T.* vai *S.* no otras puses. Iepriekš 144. un 156. punktā jau minēto iemeslu dēļ pēdējie minētie uzskatāmi par personām, kas rīkojās *Dimon* vārdā.

159 Dažas no šīm vēstulēm attiecās uz līgumu, kas noslēgts 1998. septembrī, par kuru no jauna risinātas darījumu sarunas 2001. gadā un ar kuru par noteiktām prasītājas tabakas pārstrādes operācijām noslēgts apakšuzņēmuma līgums ar *Cetarsa*. No minētajām vēstulēm skaidri izriet, ka šo līgumu noslēdza *B. Dimon* vārdā un ka šī pēdējā ar *T.* un *S.* starpniecību faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz sarunām par minēto līgumu.

160 Tādējādi 1998. gada 9. septembra faksā, kas adresēts *T.*, *B.*, kad bija norādījis, ka viņam nesenā pagātnē bijušas vairākas sanāksmes ar *Cetarsa*, lai mēģinātu atrisināt "neizlemtus *Dimon* jautājumus", tieši prasīja *T.* piekrišanu noteiktiem līgumiskiem nosacījumiem, kas minēti vienas no šīm sanāksmēm protokolā, kas pievienots šim faksam. Ir jāuzsver, ka minētajā protokolā *B.* ir tieši norādīts kā *Dimon* pārstāvis. Šajā pat nozīmē ir jānorāda, ka 1998. gada 14. septembra faksā *B.* informē *T.*, ka "atbilstoši [viņa] norādēm" viņš no jauna ir ticies ar *Cetarsa* un ir iesniegti grozījumi līgumam, kas parakstāms ar šo sabiedrību, un attiecībā uz šiem grozījumiem viņš lūdz *T.* piekrišanu. 1998. gada 15. septembra faksā *B.* norāda *T.*, ka viņš ir paziņojis *Cetarsa* grozījumu priekšlikumu, ko pēdējais minētais bija viņam nosūtījis iepriekšējā dienā, un ka šis pārstrādātājs ir iesniedzis pretpriekšlikumu. *B.* uzaicināja *T.* darīt viņam zināmu, vai šis priekšlikums būtu jāpieņem. Visbeidzot, ir jānorāda, ka ar *Cetarsa* noslēgtā līguma galīgajā redakcijā, ko *B.* nosūtīja *T.* ar 1998. gada 18. septembra faksu, *Dimon* ir tieši identificēta kā viena no divām līgumslēdzējām pusēm un *B.* — kā tās pārstāvis.

161 Tāpat ir jānorāda, ka 2001. gada 3. aprīļa elektroniskā pasta vēstulē *B.* informēja *S.* par jauno sarunu, kas tiek risinātas par iepriekš 160. punktā minēto līgumu, gaitu, izsakot bažas, ka *Cetarsa* izvirzīs *Dimon* tādus pašus nosacījumus kā tie, par kuriem tā bija vienojusies ar *M.*, *Deltafina* priekšsēdētāju, saistībā ar līgumu, kas ar šo pēdējo paralēli noslēgts *Universal* vārdā, un līdz ar to aicinot *S.* sazināties ar *M*. No nākamās dienas elektroniskā pasta vēstules, ko *S.* nosūtījis *B.*, izriet, ka pirmais patiešam bija mēģinājis sazināties ar *M*.

162 Visbeidzot, ir jānorāda, ka 2001. gada 7. marta elektroniskā pasta vēstulē *B.* apraksta *S.* sanāksmi, kas, "kā nolemts Kamberlijā [*Camberley*]" (kas ir *Dimon International Services* mītnes vieta Apvienotajā Karalistē), viņam iepriekšējā dienā bijusi ar *Cetarsa* pārstāvi un kuras laikā viņi apsprieduši noteiktus aspektus līgumam, par kuru notika jaunas darījumu sarunas ar pēdējo minēto.

163 Citas vēstules, kas ietilpst otrajā no iepriekš 147. punktā minētajām kategorijām, attiecas uz līgumu, ar kuru *Deltafina* iegādājas lielu prasītājas pārstrādātās tabakas daļu. Tādējādi 1998. gada 14. septembra faksā *T.* lūdz *B.* viņam sniegt precizējumus par noteiktām cenām un citiem nosacījumiem, par kuriem panākta vienošanās šī līguma ietvaros. Ar tajā pašā dienā nosūtītu faksu *B.* sniedza *T.* šos precizējumus. Tāpat 1998. gada 14. decembra faksā, kas minēts iepriekš 150. punktā, *B.*, papildus tam, ka viņš norāda uz attiecīgajām prettiesiskajām darbībām, atbild uz jautājumu, ko *D.* — kas bija *Dimon* valdes loceklis — viņam bija uzdevis attiecībā uz šī līguma izpildi. Visbeidzot, 2001. gada 9. maija elektroniskā pasta vēstule, kas minēta iepriekš 153. un 156. punktā, pierāda ne vien to, ka *Dimon* bija informēta par minētajām darbībām, bet arī, ka tai bija ietekme uz prasītājas un *Deltafina* komerciālajām attiecībām.

164 Nav nozīmes prasītājas argumentam, ka iepriekš 158.–163. punktā apskatītajām vēstulēm nav nekāda sakara ar jēltabakas iegādi. Meitassabiedrības autonomija no tās mātessabiedrības nav jāvērtē, tikai ievērojot tās darbību jomā, kuru skāra pārkāpums. Kā jau tika norādīts iepriekš 102. punktā, lai secinātu, vai meitassabiedrība autonomā

veidā nosaka savu rīcību tirgū, ir jāņem vērā visi atbilstošie pierādījumi par ekonomiskajām, organizatoriskajām un juridiskajām saitēm, kas vieno meitassabiedrību ar mātessabiedrību un kas varētu mainīties dažādos gadījumos, un tādējādi nav izsmeļoši uzskaitāmi.

165 Visbeidzot, trešā veida vēstules, kas minētas iepriekš 147. punktā, ir detalizēti apskatītas apstrīdētā lēmuma 305. zemsvītras piezīmē.

166 Runa ir par elektroniskā pasta vēstulēm, ko *B.* nosūtījis *S.* un kuras, kā to norādījusi Komisija apstrīdētā lēmuma 379. apsvērumā, vispārīgākā veidā attiecās uz jēltabakas iepirkuma nosacījumiem un Spānijā piemērojamo tiesisko regulējumu. Šīm vēstulēm ir nozīme, jo tās parāda, ka *Dimon* ar *S.* starpniecību cieši sekoja situācijai Spānijas tirgū.

— Par argumentiem, ko prasītāja izvirzījusi, lai pierādītu, ka tā tirgū rīkojās autonomā veidā

167 Vispirms ir jānorāda, ka prasītāja savu pamatojumu lielā mērā balsta uz pieņēmumu, ka izšķirošai ietekmei, kāda jāīsteno mātessabiedrībai, lai tā tiktu saukta pie atbildības par tās meitassabiedrības izdarītu pārkāpumu, ir jāattiecas uz darbībām, kas ir tieši saistītas ar minēto pārkāpumu, izskatāmajā lietā — ar jēltabakas iegādi. Iepriekš 102. un 164. punktā minēto iemeslu dēļ šim apgalvojumam nevar piekrist.

168 Tādējādi prasītājas apgalvojums, ka neviena *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrība neīstenoja kontroli pār prasītājas jēltabakas iegādes darbībām, līdzās apstāklim — kā tas izriet no zemāk norādītajiem apsvērumiem —, ka tas nav pareizs, nevar būt pietiekams, lai pierādītu, ka tā tirgū rīkojās autonomi pēc tam, kad to ieguva *Dimon*. Tas tāpat ir attiecībā uz tās apgalvojumu, ka tā nav konsultējusies ne ar *Dimon*, ne ar kādu citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību par tās jēltabakas iegādes politiku. Šie apgalvojumi ir jo mazāk pārliecinoši tādēļ, ka, kā izriet no dokumentiem, kas aplūkoti iepriekš 158.–163. punktā, *Dimon* ar *T.* vai *S.* starpniecību aktīvi iesaistījās citos prasītājas komercpolitikas jautājumos, proti, noteiktu jēltabakas pārstrādes operāciju nodošanā apakšuzņēmējam un pārstrādātās tabakas pārdošanā.

169 Tāpat uzreiz ir jānoraida prasītājas arguments, kas saistīts ar to, ka Komisija nav pietiekami pierādījusi, ka *Dimon* — vai kāda cita *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrība — tai devusi norādījumus izdarīt pārkāpumu vai bijusi tieši iesaistīta tajā. Kā jau norādīts iepriekš 103. punktā, tās nav nedz kūdītāja attiecības saistībā ar pārkāpumu starp mātessabiedrību un tās meitassabiedrību, ne arī vēl jo vairāk pirmās dalība minētajā pārkāpumā, kas ļauj Komisijai mātessabiedrībai adresēt lēmumu, ar kuru uzliek naudas sodu, bet gan apstāklis, ka tās ir viens uzņēmums EKL 81. panta izpratnē.

170 Turpinot, arguments, kas saistīts ar to, ka *Intabex*, kad tā ieguva prasītāju, nolēma aizstāt trīs no četriem pēdējās valdes locekļiem, ne tuvu neiedragā Komisijas apgalvojuma pamatojumu, bet drīzāk pierāda, kā tas jau norādīts iepriekš 145. punktā, ka *Dimon* nebija iecerējusi prasītājai piešķirt pilnīgu autonomiju, bet paredzēja uzraudzīt tās darbības un nodrošināt, ka tās tiek veiktas atbilstoši *Dimon* uzņēmumu grupas komercpolitikai. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, pirmkārt, *Intabex* 100 % apmērā kontrolēja *Dimon* un tā tikai finansiālā veidā piedalījās prasītājas kapitālā, un ka, otrkārt, divi

no jaunajiem pēdējās minētās valdes locekļiem brīdī, kad *Intabex* tos iecēla amatā, jau pildīja funkcijas citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrības ietvaros (skat. iepriekš 143. punkts).

171 Apstāklis, ka brīdī, kad prasītāju bija ieguvusi *Intabex*, pirmkārt, *B.* bija saglabājis savu valdes priekšsēdētāja amatu un, otrkārt, vietā ir palikusi viņa agrākā komanda, kas atbildīga par iepirkumu vadību un pārvaldi, pats par sevi nepierāda, ka prasītāja tirgū rīkojās autonomi, pat ciktāl tas attiecas tikai uz jēltabakas iegādes darbībām. Faktiski, pirmkārt, kā prasītāja norādījusi savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, šis apstāklis izrietēja no *Dimon* un nevis no viņas pašas izvēles. Otrkārt, ir pilnīgi normāli, ka starptautiska uzņēmumu grupa, kad tā ieguvusi visu akciju kapitālu sabiedrībai, kas darbojas noteiktā valsts tirgū, kurā tā nekad iepriekš nav bijusi sastopama — kā tas bija *Dimon* uzņēmumu grupas gadījumā —, saglabā noteiktus agrākos šīs sabiedrības vadītājus, kā arī komandu, kas iepriekš bijusi atbildīga par šiem iepirkumiem.

172 Visbeidzot, ciktāl tas attiecas uz vadības līgumu, lai arī ir taisnība, ka tas *B.* piešķir plašas pilnvaras attiecībā uz prasītājas vadību un, konkrētāk, uz jēltabakas iegādi, tomēr tā 1. punkta 1. punktā tieši paredzēts, ka viņam ir jārīkojas, ievērojot "metodes un procedūras, ko viņam nosaka [prasītājas] valde". Turklāt vadības līguma 1. punkta 2. apakšpunkts uzliek *B.* pienākumu "regulāri un detalizēti informēt [valdi] par sabiedrības darbību attīstību un viņam norādītajos datumos un veidā sagatavot ziņojumus, ko [minētā] valde varētu pieprasīt, un iepazīstināt ar tiem". Tādējādi ir skaidrs, ka, pildot šīs funkcijas, ieskaitot tās, kas saistītas ar jēltabakas iegādi, *B.* palika pakļauts prasītājas valdes kontrolei, kā arī norādījumiem, ko tā varēja viņam sniegt. Kad tiesas sēdē Vispārējā tiesa par to izjautāja prasītāju, tā turklāt tieši atzina, ka tāpat kā ikvienas citas Spānijas sabiedrības gadījumā prasītājas valdei bija tiesības noraidīt, grozīt vai atcelt sava ģenerāldirektora lēmumus. Šķietami pierādītais apstāklis,

ka praksē prasītājas valde nav nedz šādi rīkojusies, nedz izstrādājusi iepriekš minētās "metodes" vai "procedūras", neko negroza tajā, ka pretēji prasītājas apgalvotajam *B.* nebaudīja pilnīgu rīcības brīvību attiecībā uz sabiedrības vadību un pat ne attiecībā uz tās jēltabakas iegādes politiku. Ir jāpiebilst, ka kompetenču sadalījumam, kas vadības līgumā veikts par labu *B.*, nebija izņēmuma rakstura un tas nekādi neatšķīra prasītāju no citām atbilstoši Spānijas tiesībām reģistrētām sabiedrībām, pretēji tam, ko vēlētos pierādīt prasītāja. Patiesībā ir visai ierasti, ka sabiedrības valde nenodarbojas ar sabiedrības ikdienas lietām.

173 Ievērojot konstatējumu, kas izdarīts iepriekš 145. punktā, ka *Dimon* ar tās iecelto prasītājas valdes locekļu starpniecību un, konkrētāk, ar *T.* starpniecību uzraudzīja prasītājas darbības, nav pārliecinoši argumenti, kas balstīti uz vadības līgumu un *B.* piešķirto kompetenci. Tāpat vispārīgākā veidā apstāklis, ka prasītājai ir pašai sava vietējā vadība, liek domāt, kā to darījusi Komisija, ka tas pats par sevi nepierāda, ka tā noteica savu rīcību tirgū autonomi no savas mātessabiedrības. Tādējādi izskatāmajā lietā, lai arī, protams, prasītāja bija šādā situācijā, tomēr tā bija pakļauta *Dimon* uzraudzībai un *Dimon* pat bija aktīva loma noteiktos prasītājas komercpolitikas aspektos (skat. it īpaši iepriekš 158.–163. punktu).

174 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Komisija pamatoti secināja, ka sākot ar 1997. gada 18. novembri starp prasītāju un *Dimon* pastāvēja viena ekonomiska vienība un attiecīgi atzina pēdējo minēto par solidāri atbildīgu par pārkāpumu, kā arī naudas soda samaksu, un to iekļāva starp apstrīdētā lēmuma adresātiem.

175 Ņemot vērā principus, kas atgādināti iepriekš 109.–111. punktā, ir jāsecina, ka tāpat Komisija ir pamatoti balstījusies uz *Dimon* konsolidēto apgrozījumu 2003. gadā, proti, gadā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, lai aprēķinātu Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto maksimālo robežu 10 % apmērā.

176 Tāpēc pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

2. *Par trešo daļu, kas saistīta ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un pamatojuma neesamību*

a) Lietas dalībnieku argumenti

177 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija tikai iebildumu raksta stadijā, pārkāpjot pienākumu sniegt pamatojumu, ir pirmo reizi norādījusi iemeslus, kādēļ *Dimon* būtu jātiek atzītai par solidāri atbildīgu par attiecīgo pārkāpumu. Konkrētāk, tā apgalvo, ka ne paziņojumā par iebildumiem, ne apstrīdētajā lēmumā Komisija šajā sakarā nav pamatojusies uz apstākli, ka *T.* bija tās valdes loceklis un *Dimon* "svarīgs direktors", ka viņš *Dimon* nosūtīja no *B.* saņemto ziņojumu kopijas un ka viņš faktiski nodrošināja *Dimon* izšķirošu ietekmi uz prasītāju.

178 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka Komisija, balstoties uz "radikāli atšķirīgiem" kritērijiem, ir novērtējusi iespējamu *Taes* un *Cetarsa* mātessabiedrību atbildību, no vienas puses, un prasītājas mātessabiedrības atbildību, no otas puses, tādējādi neievērojot vienlīdzīgas attieksmes principu.

179 Komisija apgalvo, ka pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida kā nepieņemama, jo divi to veidojošie iebildumi ir jauni.

180 Katrā ziņā šie divi iebildumi esot nepamatoti.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

181 Pirmkārt, attiecībā uz iebildumu par šķietamo vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu pietiek konstatēt, ka runa ir par jaunu pamatu, kas pirmo reizi izvirzīts replikas iesniegšanas stadijā un kas nav balstīts uz tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kuri būtu atklāti tiesvedības laikā. Līdz ar to tas ir jānoraida kā nepieņemams atbilstoši Reglamenta 48. panta 2. punktam.

182 Otrkārt, attiecībā uz iebildumu par šķietamo pamatojuma neesamību ir jākonstatē, ka arī to prasītāja pirmo reizi izvirzījusi tikai replikas iesniegšanas stadijā. Tomēr šis apstāklis nenozīmē, ka Vispārējā tiesa to šajā lietā nevar izskatīt. Saistībā ar prasību atcelt tiesību aktu pamats, kas saistīts ar pamatojuma neesamību vai nepietiekamību, ir absolūts pamats, ko Savienības tiesa var izskatīt un kas tai pat ir jāizskata pēc savas ierosmes, un ko līdz ar to lietas dalībnieki var izvirzīt ikvienā procesa stadijā (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, *Recueil*, II-3757. lpp., 125. punkts).

183 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 253. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā akta būtībai un tam skaidri un nepārprotami jāatspoguļo iestādes — akta autores — argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot veiktā pasākuma

pamatojumu un kompetentajai tiesai īstenot pārbaudi. Pamatojuma prasība ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tostarp akta saturu, izvirzīto motīvu būtību un akta adresātu vai citu personu, kuras šis akts skar tieši un individuāli, iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus. Netiek prasīts, lai pamatojums precizētu visus atbilstošos faktiskos un tiesiskos apstākļus, jo jautājums, vai akta pamatojumā ir izpildītas EKL 253. panta prasības, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šī panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu (skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts un tajā minētā judikatūra, un iepriekš 110. punktā minēto spriedumu lietā *Hoek Loos*/Komisija, 58. punkts).

184 Tāpat atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, ja lēmums par EKL 81. panta piemērošanu attiecas uz vairākiem adresātiem un rada problēmu saistībā ar vainojamību par pārkāpumu, tajā ir jābūt ietvertam pietiekamam pamatojumam attiecībā uz katru no tā adresātiem, it īpaši tiem adresātiem, kuri saskaņā ar šī lēmuma noteikumiem ir atbildīgi par šo pārkāpumu (Vispārējās tiesas 1994. gada 28. aprīļa spriedums lietā T-38/92 *AWS Benelux*/Komisija, *Recueil*, II-211. lpp., 26. punkts, un 2006. gada 27. septembra spriedums lietā T-330/01 *Akzo Nobel*/Komisija, Krājums, II-3389. lpp., 93. punkts).

185 Šajā gadījumā no apstrīdētā lēmuma daļas kopsavilkuma attiecībā uz tā adresātiem, kas norādīti iepriekš 27.–37. punktā, kā arī iepriekš 114.–129. punktā veiktajiem konstatējumiem izriet, ka šajā lēmumā Komisija ir sniegusi pietiekamu pamatojumu, kādēļ tā nolēma vainot *Dimon* prasītājas izdarītajā pārkāpumā. Komisija, atsaucoties uz Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru, tādējādi ir izklāstījusi principus, kurus tā bija iecerējusi piemērot šo adresātu definēšanai. Attiecībā, konkrētāk, uz *Dimon* tā ir norādījusi, ka sākot ar 1997. gada otro pusgadu tai piederēja viss prasītājas akciju kapitāls. Turklāt tā uzskatīja, ka ir pierādīts, ka *Dimon* faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz prasītājas rīcību, šajā ziņā pamatojoties uz prezumpciju, kas izriet ne tikai no visa

meitassabiedrības kapitāla turēšanas, bet arī no noteiktiem papildu pierādījumiem, kas apstiprina šo prezumpciju. Visbeidzot, Komisija uzskatīja, ka neviens no *Dimon* tās atbildē uz paziņojumu par iebildumiem norādītajiem argumentiem neļāva izdarīt pretēju secinājumu.

186 Turklāt prasītāja nevar nopietni apgalvot, ka tā nevarēja saprast, pirms tā saņēma Komisijas iebildumu rakstu, ka Komisija uzskatīja, ka *T.* rīkojās kā *Dimon* starpnieks. Pirmkārt, vairums dokumentu, kas tieši minēti apstrīdētā lēmuma 303. un 304. zemsvītras piezīmē, bija adresēti *T*. Otrkārt, gan savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, gan prasības pieteikumā prasītāja ir iesniegusi detalizētus apsvērumus par *T.* lomu un funkcijām *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros, īpaši uzsverot apstākli, ka viņš nevarēja *Dimon* vārdā īstenot izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību.

187 Līdz ar to pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida daļēji kā nepieņemama un daļēji nepamatota.

3. *Par otro daļu, kas saistīta ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu un samērīguma principa pārkāpumu attiecībā uz sekām, kādas ir solidārās atbildības par naudas soda samaksu apjomam*

a) Lietas dalībnieku argumenti

188 Pirmā pamata otrajā daļā, kas izvirzīta pakārtoti, prasītāja kritizē to, ka Komisija, aprēķinot tās naudas soda summu, nekādi nav ņēmusi vērā savu konstatējumu, kas ietverts apstrīdētā lēmuma 386. apsvērumā, ka *Dimon* nevarēja tikt atzīta par solidāri

atbildīgu ar prasītāju par pārkāpumu attiecībā uz laika periodu pirms 1997. gada otra pusgada. Tā apgalvo, ka šis aprēķins ir bijis jāveic, nošķirot laika periodu pirms 1997. gada 18. novembra datuma, kad to ieguva *Intabex*, un laika periodu pēc šī datuma.

189 Tādējādi, pirmkārt, attiecībā uz pirmo periodu prasītāja uzskata, ka Komisija tās naudas soda sākumsummai nepamatoti piemēroja reizināšanas koeficientu 2, lai nodrošinātu preventīvu iedarbību, jo šajā periodā tā neietilpa daudznacionālā uzņēmumu grupā un nebija pakļauta *Dimon* izšķirošai ietekmei. Tā piebilst, ka tad, kad esot bijusi aprēķināta naudas soda summa atbilstoši pārkāpumam, kas izdarīts 1996. un 1997. gadā, vēl esot bijis jāpārbauda, ka "nav pārsniegts sankcijas, ko tai varēja [..] individuāli noteikt, ierobežojums atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktam (EUR 816 381, proti, 10 % [no tās] apgrozījuma [..] 2003./2004. gadā)".

190 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka naudas soda summa attiecībā uz otro periodu būtu bijis jāaprēķina, tai noteikto naudas soda summu samazinot par summu, kas tai vienai pašai ir jāmaksā par pirmajiem diviem pārkāpuma gadiem. Tā piebilst, ka iemeslu, kas izklāstīti saistībā ar otro pamatu, dēļ, neesot bijis jāpiemēro reizināšanas koeficients prevencijas mērķiem.

191 Komisija uzskata, ka otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

192 Pat pieņemot, ka *Dimon* nebūtu tikusi atzīta par solidāri ar prasītāju atbildīgu par attiecīgo pārkāpumu attiecībā uz laika periodu pirms 1997. gada 18. novembra, tomēr ir jākonstatē, ka šis apstāklis neietekmē tai noteiktā naudas soda summu.

193 Šajā sakarā ir jānorāda, ka, pat ja *Dimon* ar *Intabex* starpniecību nebūtu ieguvusi prasītāju 1997. gada 18. novembrī, tomēr tā ir vainojama par dalību pārstrādātāju aizliegtajā vienošanās, kas ir vienots un turpināts pārkāpums (skat. iepriekš 21. punktu), visā pārkāpuma norises periodā, proti, no 1996. gada 13. marta. Nebija nekāda iemesla atsevišķi aprēķināt tās naudas soda summu par periodu pirms 1997. gada 18. novembra, no vienas puses, un par periodu pēc šī datuma, no otras puses, un attiecīgi tai noteikt naudas sodu, kas sastāvētu no divām atsevišķām summām par katru no šiem periodiem.

194 Prasītājas izvirzītajam apstāklim tāpat nav iespaida uz reizināšanas koeficienta 2 piemērošanu prasītājas sākumsummai prevencijas mērķim. Faktiski, kā tas detalizētāk tiks norādīts, izskatot otro pamatu, Komisija, pamatoti balstoties uz attiecīgā uzņēmuma — proti, kā tas ticis parādīts iepriekš, izskatot pirmā pamata pirmo daļu, ekonomiskās vienības, ko veidoja prasītāja un *Dimon* — sabiedrība, kas bija *Dimon* uzņēmumu grupas vadībā — lielumu un kopējiem resursiem 2003. gadā, proti, gadā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, nolēma piemērot šo koeficientu. Līdz ar to nav nozīmes apstāklim, ka pirms 1997. gada 18. novembra *Dimon* neveidoja vienu ekonomisku vienību ar prasītāju un šī iemesla dēļ nevarēja tikt atzīta par solidāri atbildīgu ar to par pārkāpumu.

195 Tas ir tāpat attiecībā uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto maksimālo robežu 10 % apmērā, kas aprēķināta, balstoties uz attiecīgā uzņēmuma gūto kopējo apgrozījumu finanšu gadā pirms Komisijas lēmuma pieņemšanas (skat. iepriekš 109.–111. punktu). Izskatāmajā lietā, ciktāl, kā tas parādīts, pārbaudot pirmā pamata pirmo daļu, Komisija pamatoti ņēma vērā *Dimon* konsolidēto apgrozījumu 2003. gadā, lai aprēķinātu šo ierobežojumu, nav svarīgi, ka tā nevarēja tikt atzīta par solidāri atbildīgu par pārkāpumu attiecībā uz laika periodu pirms 1997. gada 18. novembri.

196 Līdz ar to pirmā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

197 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, pirmo pamatu nevar atbalstīt. Līdz ar to ir jānoraida prasījumi par apstrīdētā lēmuma daļēju atcelšanu.

B — *Par otro pamatu, kas saistīts ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu*

1. *Lietas dalībnieku argumenti*

198 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, tās naudas soda sākumsummai piemērojot reizināšanas koeficientu prevencijas mērķiem, bet tādu nepiemērojot *Taes* un *Deltafina* noteiktajai naudas soda sākumsummai.

199 Prasītāja uzskata, ka Komisija ir balstījusies uz apstākli, ka prasītāja ietilpa daudznacionālā uzņēmumu grupā, kam bija nozīmīga ekonomiska un finanšu vara, lai piemērotu šādu koeficientu prasītājas gadījumā. Apstākļa vārda "turklāt" izmantošana apstrīdētā lēmuma 422. apsvēruma pēdējā teikumā parādot, ka apstāklis, ka tā šķietami rīkojās, esot pakļauta mātessabiedrības izšķirošai ietekmei, esot pamatojums, kas esot formulēts tikai starp citu.

200 Prasītāja norāda, ka *Taes* un *Deltafina* ietilpa sabiedrību grupā, kuras ekonomiskā un finanšu vara bija daudz pārāka par *Dimon* uzņēmumu grupas ekonomisko un finanšu varu. Šo divu sabiedrību naudas soda sākumsumma tātad arī esot bijis jāpalielina prevencijas mērķiem.

201 Prasītāja piebilst, ka vienlīdzīgas attieksmes princips būtu pārkāpts pat tad, ja tiktu pieņemts, ka Komisija varēja reizināšanas koeficientu noteikt, vienīgi ņemot vērā to uzņēmumu apgrozījumu, kas atzīti par atbildīgiem par pārkāpumu. Tā norāda, ka Komisija faktiski nav ņēmusi vērā *Deltafina* realizēto apgrozījumu, lai piemērotu *Taes* naudas soda sākumsummai reizināšanas koeficientu, lai arī *Deltafina* tāpat bija piedalījusies pārkāpumā.

202 Pakārtoti, prasītāja lūdz Vispārējo tiesu samazināt reizināšanas koeficientu, kas ticis piemērots tās naudas soda sākumsummai, jo tas esot nesamērīgs attiecībā pret reizināšanas koeficientu, kas piemērots *WWTE* gadījumā.

203 Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, prasītāja lūdz Vispārējo tiesu pārbaudīt prasītājai noteiktā naudas soda summas aprēķinu, atceļot reizināšanas koeficientu vai, pakārtoti, samazinot tā apmēru.

204 Komisija apstrīd, ka tā būtu pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, piemērojot reizināšanas koeficientu sākumsummai, kas bija noteikta prasītājai, bet ne *Taes* un *Deltafina* noteiktajai sākumsummai.

2. *Vispārējās tiesas vērtējums*

205 Attiecībā uz preventīvās iedarbības jēdzienu ir jāatgādina, ka tas ir viens no vērā ņemamiem faktoriem naudas soda apmēra aprēķinā. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tādu EKL 81. panta pārkāpuma dēļ uzlikto naudas sodu kā Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētie mērķis ir cīnīties pret prettiesiskām attiecīgo uzņēmumu darbībām, kā arī atturēt gan attiecīgos uzņēmumus, gan citus tirgus dalībniekus no iespējamiem Savienības konkurences tiesību noteikumu pārkāpumiem (Tiesas 2006. gada 29. jūnija spriedums lietā C-289/04 P *Showa Denko*/Komisija, Krājums, I-5859. lpp., 16. punkts).

206 Prevencijas mērķis it īpaši izvirzīts pamatnostādņu 1.A punkta ceturtajā daļā, saskaņā ar kuru "jānosaka naudas soda summa tādā līmenī, kas to padara pietiekami preventīvu".

207 Tāpat ir jāatgādina, ka attiecīgā uzņēmuma lielums un ekonomiskā vara ir faktori, ko var ņemt vērā naudas soda aprēķināšanā un līdz ar to arī reizināšanas koeficienta noteikšanā ar mērķi nodrošināt tā preventīvu iedarbību (skat. iepriekš 205. punktā minēto spriedumu lietā *Showa Denko*/Komisija, 16. un 29. punkts un tajos minētā judikatūra).

208 Attiecīgā uzņēmuma lieluma un kopējo resursu ņemšana vērā, lai nodrošinātu pietiekamu naudas soda preventīvo iedarbību, ir izskaidrojama ar vēlamo iedarbību uz minēto uzņēmumu; sods nedrīkst būt niecīgs, salīdzinot ar tā finansiālajām iespējām.

209 Tiesa arī ir nospriedusi, ka Vispārējā tiesa pamatoti uzskatīja, ka uzņēmums "milzīgā" kopējā apgrozījuma salīdzinājumā ar citiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem dēļ vieglāk var apkopot vajadzīgos resursus, lai samaksātu naudas sodu, kas naudas soda pietiekamas preventīvās iedarbības nolūkā pamato reizināšanas koeficienta piemērošanu (iepriekš 205. punktā minētais spriedums lietā *Showa Denko*/Komisija, 18. punkts). Tiesa pie šāda secinājuma nonāca, kad bija atgādinājusi, ka tā jau bija uzsvērusi katra uzņēmuma, kas ir aizliegtas vienošanās dalībnieks, kopējā apgrozījuma ņemšanas vērā nozīmi, nosakot naudas soda apmēru (skat. iepriekš 205. punktā minēto spriedumu lietā *Showa Denko*/Komisija, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).

210 Izskatāmajā lietā Komisija piemēroja reizināšanas koeficientu 2 (proti, palielinājumu par 100 %) prasītājai noteiktajai naudas soda sākumsummai un 1,5 (proti, palielinājumu par 50 %) sākumsummai, kas noteikta *WWTE*, balstoties uz to uzņēmumu grupu lielumu, kurām piederēja šie divi pārstrādātāji, kā arī balstoties uz to "lielumu salīdzinājumā ar citiem pārstrādātājiem" (apstrīdētā lēmuma 423. apsvērums). Lai novērtētu šo uzņēmumu grupu lielumu, Komisija ņēma vērā konsolidēto apgrozījumu, ko 2003. gadā realizējusi sabiedrība, kas atrodas minēto uzņēmumu grupu vadībā (tas pats apsvērums).

211 Šo palielinājumu mērķis saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 422. apsvērumu bija nodrošināt naudas sodam pietiekamu preventīvu iedarbību. Komisija faktiski uzskatīja, ka naudas soda sākumsummai, kas atspoguļo tikai vietu tirgū, prasītājas un *WWTE* gadījumā nebūtu pietiekamas preventīvas iedarbības. Šajā sakarā tā norādīja, ka, lai arī šīm sabiedrībām bija relatīvi mazas Spānijas jēltabakas iegādes tirgus daļas, tomēr tās ietilpa daudznacionālās uzņēmumu grupās ar "nozīmīgu ekonomisku un finanšu

varu" un "turklāt [bija] rīkojušās, esot pakļautas to attiecīgo mātessabiedrību izšķirošai ietekmei" (tas pats apsvērums, otrais un trešais teikums).

212 Prasītājas izvirzītais arguments ir nepilnīgs kā no faktiskā, tā tiesiskā aspekta.

213 Pirmkārt, pretēji prasītājas apgalvotajam Komisija palielināja tās naudas soda sākumsummu, lai nodrošinātu pietiekamu preventīvu iedarbību, ne tikai tādēļ, ka tā ietilpa uzņēmumu grupā, kam ir ievērojama ekonomiska un finanšu vara. Lai arī ar šo palielinājumu bija paredzēts ņemt vērā *Dimon* uzņēmumu grupas lielumu un kopējos resursus, tomēr Komisija to darīja vienīgi tādēļ, ka prasītāja ne vien ietilpa šajā grupā, bet arī ar sabiedrību, kas atradās šīs grupas vadībā, veidoja vienu ekonomisku vienību vai, citiem vārdiem sakot, vienu un to pašu uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē. Ir jākonstatē, ka, ievērojot judikatūru, kas atgādināta apstrīdētā lēmuma 99.–103. punktā un 377.–386. apsvērumā, kuros Komisija ir mēģinājusi pierādīt, ka prasītāja un *Dimon* veidoja vienu un to pašu uzņēmumu, šī lēmuma 422. apsvēruma pēdējie divi teikumi (skat. iepriekš 211. punktu) ir jāskata kopīgi un tie nevar tikt izprasti citā veidā.

214 Otrkārt, ciktāl Komisija kā vērtējuma elementus, lai izlemtu piemērot reizināšanas koeficientu prevencijas mērķim, izmanto attiecīgā uzņēmuma lielumu un kopējos resursus, šis pēdējais minētais uzņēmums sabiedrības, kas izdarījusi Kopienas

konkurences tiesību noteikumu pārkāpumu, mātessabiedrību var aptvert vienīgi gadījumā, kad tā faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār minētās sabiedrības rīcību.

215 Uzņēmums, kura lielums un kopējie resursi ir tādējādi ņemti vērā, obligāti saplūst ar uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē atbilstoši definīcijai judikatūrā. Kā jau ticis norādīts iepriekš 208. punktā, šo elementu vērā ņemšanu, lai nodrošinātu naudas soda pietiekamu preventīvu iedarbību, izskaidro vēlamais iespaids uz uzņēmumu, kuram šis naudas sods noteikts. Izvirzītais mērķis ir nodrošināt naudas soda efektivitāti, pielāgojot tā summu, ievērojot minētā uzņēmuma kopējos resursus un tā spēju mobilizēt līdzekļus, kas nepieciešami tā samaksai. Gadījumā, kad sabiedrība, kas izdarījusi pārkāpumu, tirgū rīkojas autonomi un tātad viena pati ir uzņēmums, šis mērķis, ievērojot šo autonomiju, loģiski var ietvert vienīgi minēto sabiedrību un ne citas uzņēmumu grupas, kurai tā pieder, sabiedrības. Ja šādā gadījumā, lai izlemtu par reizināšanas koeficienta preventīvai iedarbībai piemērošanu, Komisijai būtu jāņem vērā minētās grupas lielums un ekonomiskā vara, vēlamā preventīvā iedarbība ne tikai faktiski iestātos attiecībā uz citu vienību, nevis uzņēmumu, kas atbildīgs par pārkāpumu, bet turklāt naudas sods varētu būt pārlieku liels, it īpaši ņemot vērā šī uzņēmuma finansiālās iespējas, un tādējādi pārkāptu samērīguma principu.

216 Treškārt ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips ir pārkāpts tikai tad, ja līdzīgas situācijas aplūkotas atšķirīgi vai atšķirīgas situācijas aplūkotas vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi pamatota (skat. iepriekš 133. punktā minēto spriedumu lietā *Sermide*, 28. punkts, un iepriekš 133. punktā minēto spriedumu lietā *BPB de Eendracht*/Komisija, 309. punkts).

217 Izskatāmajā lietā prasītāja, no vienas puses, un *Taes* un *Deltafina*, no otras puses, neatradās līdzīgās situācijās, ciktāl prasītājas mātessabiedrība salīdzinājumā ar *Taes* un *Deltafina* mātessabiedrībām ir tikusi atzīta par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrības izdarīto pārkāpumu, jo tā faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi pār tās komercpolitiku (skat. 18. un 375.–386. apsvērumu, kā arī iepriekš 32.–36. punktu). Piemērojot principus, kas atgādināti iepriekš 99.–103. punktā, tādējādi tika uzskatīts, ka prasītāja un *Dimon* kopā veido vienu un to pašu uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē, un tā lielums un kopējie resursi ir noteikuši reizināšanas koeficienta piemērošanu preventīvas iedarbības nodrošināšanai.

218 Šo pašu iemeslu dēļ prasītāja nevar pārmest Komisijai, ka tā nav ņēmusi vērā *Deltafina* realizēto apgrozījumu, lai piemērotu reizināšanas koeficientu *Taes* naudas soda sākumsummai. Faktiski nevienā brīdī Komisija nav uzskatījusi, ka *Deltafina* būtu varējusi īstenot izšķirošu ietekmi uz savu māsassabiedrību *Taes*, ne arī, vēl jo vairāk, ka tā faktiski īstenoja šādu ietekmi. Tā kā šīs divas sabiedrības nav tikušas uzskatītas par tādām, kas kopā veido vienu ekonomisku vienību, pirmās lielumu un resursus nevarēja ņemt vērā, lai izlemtu par reizināšanas koeficienta piemērošanu otrās sākumsummai, lai nodrošinātu preventīvu iedarbību.

219 Ceturtkārt, vienkārši salīdzinot *Dimon* 2003. gadā realizēto apgrozījumu, proti, USD 1 271 700 000, un *SCC*, galīgās *WWTE* mātessabiedrības, tajā pašā gadā realizēto apgrozījumu, proti, USD 993 716 000, var secināt, ka reizināšanas koeficients 2, kas piemērots *Dimon* gadījumā, nav acīmredzami nesamērīgs salīdzinājumā ar reizināšanas koeficientu 1,5, kas piemērots *WWTE* gadījumā.

220 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots un līdz ar to nav jāatceļ vai jāsamazina prevencijas mērķiem prasītājas naudas soda sākumsummai piemērotais reizināšanas koeficients.

C — *Par trešo pamatu, kas saistīts ar tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu*

1. *Lietas dalībnieku argumenti*

221 Prasītāja apgalvo, ka beidza piedalīties pārkāpumā, tiklīdz iejaucās Komisija, un pārmet Komisijai, ka tā nav ievērojusi tās tiesisko paļāvību atbilstoši pamatnostādņu 3. punktam, kā arī savu lēmumu pieņemšanas praksi, neņemot vērā šo atbildību mīkstinošo apstākli, nosakot prasītājai uzliekamā naudas soda summu.

222 Replikā prasītāja apgalvo, ka, lai arī ir taisnība, ka Regulas Nr. 1/2003 ietvaros Komisijai ir rīcības brīvība, nosakot naudas soda summas, tas tomēr nenozīmē, ka tā var atkāpties no noteikumiem, ko pati ir sev izvirzījusi, šajā gadījumā — no noteikumiem, kas paredzēti pamatnostādnēs. Tā atzīst, ka Komisijai nav pienākuma nedz automātiski piešķirt naudas soda samazinājumu, nedz apstiprināt atbildību mīkstinošu apstākli, taču tā uzskata, ka, pastāvot norādēm par šāda apstākļa esamību, Komisijai tas ir jāņem vērā un savā lēmumā jānorāda, kādu iemeslu dēļ tā uzskata, ka šis apstāklis attaisno vai neattaisno naudas soda samazinājumu.

223 Turklāt prasītāja uzskata, ka Komisija nevarēja apgalvot, ka nebija atbilstoši kā atbildību mīkstinošu apstākli ņemt vērā pārkāpuma izbeigšanu, tiklīdz iejaucās Komisija, jo tas ir bijis smags un tīšs konkurences noteikumu pārkāpums, un ka šai izbeigšanai ir bijis pozitīvs iespaids uz minētā pārkāpuma ilgumu.

224 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, prasītāja lūdz Vispārējo tiesu samazināt tai noteiktā naudas soda summu.

225 Komisija apstrīd prasītājas argumentus.

2. *Vispārējās tiesas vērtējums*

226 Savā prasības pieteikumā prasītāja pārmet Komisijai, ka tā prasītājas gadījumā kā atbildību mīkstinošu apstākli nav ņēmusi vērā tās atbildē uz paziņojumu par iebildumiem minēto apstākli, ka tā bija pārkāpumu izbeigusi, tiklīdz iejaucās Komisija.

227 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, nosakot naudas sodus, Komisijai principā ir jāievēro savas pamatnostādnes. Tomēr pamatnostādnēs nav norādīts, ka katrs šo pamatnostādņu 3. punktā uzskaitītais atbildību mīkstinošais apstāklis Komisijai vienmēr ir jāņem vērā atsevišķi, un tai šajā sakarā nav pienākuma automātiski piešķirt papildu samazinājumu, jo naudas soda samazinājuma atbilstoši atbildību mīkstinošiem apstākļiem iespējama piemērošana ir jānovērtē vispārīgi, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus. Pēc pamatnostādņu pieņemšanas nozīmi nav zaudējusi iepriekšējā judikatūra, saskaņā ar

kuru Komisijai ir rīcības brīvība, kas tai ļauj ņemt vai neņemt vērā dažus apstākļus, kad tā atkarībā no attiecīgajā gadījumā pastāvošajiem apstākļiem nosaka uzliekamā naudas soda apmēru. Tādējādi, tā kā pamatnostādnēs nav obligātas norādes attiecībā uz atbildību mīkstinošiem apstākļiem, kas var tikt ņemti vērā, ir jāuzskata, ka Komisija ir saglabājusi zināmu brīvību, lai vispārīgi novērtētu, kādā mērā naudas soda apmērs atbilstoši atbildību mīkstinošiem apstākļiem, iespējams, ir jāsamazina (skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 14. decembra spriedumu apvienotajās lietās no T-259/02 līdz T-264/02 un T-271/02 *Raiffeisen Zentralbank Österreich* u.c./Komisija, Krājums, II-5169. lpp., 473. punkts un tajā minētā judikatūra).

228 Saskaņā ar pamatnostādņu 3. punkta trešo ievilkumu "pārkāpumu pārtraukšana, tiklīdz iejaucas Komisija (veicot pārbaudes)", ir viens no atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

229 Tomēr saskaņā ar iedibināto judikatūru šādu izbeigšanu loģiski var uzskatīt par atbildību mīkstinošu apstākli tikai tad, ja pastāv iemesli pieņemt, ka šāda iejaukšanās mudināja minētos uzņēmumus izbeigt savu pret konkurenci vērsto rīcību; ja pārkāpums jau ir beidzies pirms datuma, kad iejaucās Komisija, tad uz šo gadījumu šis pamatnostādņu noteikums neattiecas (Vispārējās tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedums lietā T-50/00 *Dalmine*/Komisija, Krājums, II-2395. lpp., 328. un 329. punkts, apelācijas kārtībā apstiprināts ar Tiesas 2007. gada 25. janvāra spriedumu lietā C-407/04 P *Dalmine*/Komisija, Krājums, I-829. lpp., 158. punkts).

230 Izskatāmajā lietā pārkāpums beidzās 2001. gada 10. augustā, proti, pirms pirmajām Komisijas veiktajām pārbaudēm 2001. gada 3. oktobrī. Kā izriet no apstrīdētā lēmuma 432. apsvēruma, lai arī pārstrādātāji esot paziņojuši, ka viņu aizliegtā vienošanās bija beigusi pastāvēt šajā pēdējā minētajā datumā, Komisija izmantoja pirmo kā pārkāpuma beigu datumu, jo "pēdējie pierādījumi", kas ir tās rīcībā, ir 2001. gada 10. augusta

sanāksme, kas minēta apstrīdētā lēmuma 260. apsvērumā. Minētā izbeigšana līdz ar to nevarēja būt atbildību mīkstinošs apstāklis naudas soda summas noteikšanas mērķiem.

231 Jāpiebilst, ka, pat ja Komisija būtu uzskatījusi, ka pārkāpums tika izbeigts tajā pašā dienā, kad tā veikusi savas pirmās pārbaudes, tā varēja pilnīgi pamatoti neņemt vērā prasītājas apgalvoto atbildību mīkstinošo apstākli. Naudas sods tiek nevis automātiski samazināts tāpēc, ka pārkāpums tika izbeigts, tiklīdz iejaucās Komisija, bet šī samazināšana ir atkarīga no tā, kā Komisija, īstenojot savu rīcības brīvību, novērtē attiecīgajā gadījumā pastāvošos apstākļus. Šajā sakarā pamatnostādņu 3. punkta trešā ievilkuma piemērošana uzņēmumam ir īpaši piemērota tad, ja attiecīgā rīcība nav acīmredzami nesaderīga ar konkurenci. Savukārt tā piemērošana principā ir mazāk piemērota tad, ja rīcība, kā ir pierādīts, ir skaidri nesaderīga ar konkurenci (Vispārējās tiesas 1999. gada 11. marta spriedums lietā T-156/94 *Aristrain*/Komisija, *Recueil*, II-645. lpp., 138. punkts, un 2004. gada 8. jūlija spriedums lietā T-44/00 *Mannesmannröhren-Werke*/Komisija, Krājums, II-2223. lpp., 281. punkts).

232 Izskatāmajā lietā prasītājas rīcības pret konkurenci vērstais raksturs nav apšaubāms. Pārstrādātāju aizliegtā vienošanās, kuras mērķis bija cenu noteikšana un tirgus sadale (skat. apstrīdētā lēmuma 278.–317. apsvērumu), atbilst klasiskam un sevišķi smagam konkurences tiesību pārkāpuma veidam (skat. apstrīdētā lēmuma 409.–411. apsvērumu) un rīcībai, kuras prettiesiskumu vairākkārtēji ir apstiprinājusi Komisija, tiklīdz tā bija iejaukusies. Apstākli, ka šī aizliegtā vienošanās ietvēra slepenu daļu, turklāt apliecina tas, ka prasītāja pilnībā apzinājās savas rīcības prettiesisko raksturu.

233 Replikā prasītāja izvirza jaunu iebildumu, kas saistīts ar to, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā nav sniegusi paskaidrojumus iemesliem, kuru dēļ tā ir uzskatījusi, ka tai nav jāņem vērā attiecīgais apgalvotais atbildību mīkstinošais apstāklis.

234 To pašu iemeslu dēļ kā iepriekš 182. punktā izklāstītie ir jāuzskata, ka apstāklis, ka šo iebildumu prasītāja izvirzījusi tikai replikas stadijā, nenozīmē, ka Vispārējā tiesa to šajā lietā nevar izskatīt.

235 Tomēr šo iebildumu nevar atbalstīt.

236 Judikatūrā ir noteikts, ka, lai arī Komisijai saskaņā ar EKL 253. pantu ir pienākums savu lēmumu pamatojumā norādīt faktiskos apstākļus, no kuriem ir atkarīgs lēmuma pamatojums, un apsvērumus, kas pamudināja to pieņemt, tomēr šī norma tai neliek obligāti iztirzāt visus faktiskos un tiesiskos jautājumus, kas ir aplūkoti administratīvā procesa laikā (Tiesas 1983. gada 9. novembra spriedums lietā 322/81 *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin*/Komisija, 3461. lpp., 14. un 15. punkts, un Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-319/94 *Fiskeby Board*/Komisija, II-1331. lpp., 127. punkts). Ir jau nospriests, ka Komisijai nav pienākuma izteikt savu viedokli par argumentiem, kas acīmredzami neattiecas uz lietu, kam nav nozīmes vai kas ir skaidri otršķirīgi (Vispārējās tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedums lietā T-349/03 *Corsica Ferries France*/Komisija, II-2197. lpp., 64. punkts). Tas pats risinājums ir piemērojams, ja, kā izskatāmajā lietā, iemeslu, kādēļ prasītājas administratīvajā procesā izvirzīts apstāklis nevarēja tikt kvalificēts kā atbildību mīkstinošs, var viegli saprast (šajā ziņā skat. iepriekš 229.–232. punktu).

237 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots un ka līdz ar to prasītājai nav jāpiešķir papildu samazinājums atbildību mīkstinošu apstākļu dēļ.

D — *Par ceturto pamatu, kas saistīts ar paziņojuma par sadarbību pārkāpumu, kā arī samērīguma principa, tiesiskās paļāvības aizsardzības principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu*

1. *Lietas dalībnieku argumenti*

238 Prasītāja uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi paziņojumu par sadarbību, kā arī samērīguma principu, tiesiskās paļāvības aizsardzības principu un vienlīdzīgas attieksmes principu, saskaņā ar šī paziņojuma D punkta 2. apakšpunktu prasītājai nosakot naudas soda samazinājumu, kas ir mazāks nekā *WWTE*, *Cetarsa* un *Taes* noteiktais.

239 Vispirms prasītāja uzskata, ka Komisija nevarēja pamatot šo atšķirību attieksmē, apgalvojot, ka tā apstrīdēja noteiktus apstākļus, kas bija aprakstīti paziņojumā par iebildumiem, kā arī pārstrādātāju nolīgumu par cenām slepeno raksturu.

240 Šajā sakarā, pirmkārt, tā apgalvo, ka savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem tā ir piekritusi sniegt paskaidrojumus par noteiktiem apstākļiem, kas paziņojumā par iebildumiem izklāstīti neprecīzā vai nepareizā veidā. Konkrētāk, tā nekad neesot paziņojusi, ka pārstrādātāju noslēgtie nolīgumi par maksimālajām cenām un ražotāju pārstāvju noslēgtie nolīgumi par maksimālajām vidējām cenām savstarpēji neitralizējas. Tā piebilst, ka savā gala ziņojumā pati uzklausīšanas amatpersona ir konstatējusi, ka paziņojums par iebildumiem ietvēra zināmas neprecizitātes un ka paskaidrojumi, ko sniedza pārstrādātāji savā atbildē uz šo paziņojumu par iebildumiem, kā arī noklausīšanās laikā, bija ļāvuši Komisijai "precizēt [sava lēmuma projekta] orientāciju" vairākos aspektos.

241 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem tā nav apstrīdējusi nolīgumu par maksimālajām vidējām cenām slepeno raksturu "kā tādu". Tā esot vienkārši precizējusi, ka darījumu sarunu starp pārstrādātājiem "rezultāts", tas ir, maksimālā vidējā cena, par kuru tie vienojās katras kampaņas sākumā un kuru tie piedāvāja kolektīvajās darījumu sarunās ar lauksaimnieku arodbiedrībām un ražotāju grupām, noteikti bija zināms ražošanas nozarē. Tā precizē, ka, citiem vārdiem sakot, "tā atsaucās uz to, ka bija publiski zināmas maksimālās vidējās iepirkuma cenas, par kurām pārstrādātāji vienojās gada sākumā un kurām, kad tās tika piedāvātas sarunās par cenām ar [lauksaimniecības savienībām un ražotāju apvienībām] kā maksimālās summas, par ko pārstrādātāji ir gatavi pirkt tabaku, bija nepieciešami jākļūst par publiski zināmām cenām".

242 Pēc tam prasītāja apgalvo, ka Komisija ir nepareizi piemērojusi paziņojumu par sadarbību un pārkāpusi samērīguma principu.

243 Šajā sakarā, pirmkārt, prasītāja norāda, ka Komisija prasītājas gadījumā kļūdaini nav piemērojusi paziņojuma par sadarbību D daļas 2. punkta otro ievilkumu, apstrīdētā lēmuma 454. apsvērumā apgalvojot, ka tā esot nozīmīgā veidā apšaubījusi noteiktus apstākļus, kas minēti paziņojumā par iebildumiem, un šī iemesla dēļ atsakoties tai piešķirt naudas soda samazinājumu uz šīs tiesību normas pamata.

244 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka ir aktīvi sadarbojusies ar Komisiju no brīža, kad tā veica savas pārbaudes. Tā precizē, ka informācija un paskaidrojumi, ko tā sniedza Komisijai, ir Komisijai ļāvuši vieglāk saprast tirgus darbību un pušu konkrētu rīcību, kā arī precizēt noteiktus būtiskus pārkāpuma aspektus. Tā uzskata, ka saskaņā ar paziņojuma par iebildumiem D daļas 2. punkta pirmo ievilkumu Komisijai tādēļ būtu bijis prasītājai jāpiešķir naudas soda procentuāls samazinājums, kas būtu lielāks par 20 %.

245 Treškārt, prasītāja uzskata, ka tā bija tiesīga saņemt naudas soda samazinājumu, kas būtu identisks samazinājumam, kas piešķirts *Taes*, proti, 40 %, jo šī pēdējā nebija paziņojusi Komisijai informāciju, kuras vērtība būtu lielāka nekā informācijas, ko bija iesniegusi pati prasītāja, vērtība.

246 Pakārtoti, tā apgalvo, ka tai vismaz būtu bijis jāsaņem tāds pats naudas soda procentuāls samazinājums, kādu saņēma *Cetarsa* un *WWTE*, proti, 25 %, jo Komisija neesot pareizi sapratusi paskaidrojumus, ko prasītāja esot iesniegusi attiecībā uz nolīgumu par vidējām cenām slepeno raksturu.

247 Komisija uzskata, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

248 Pirmkārt, Komisija apstrīd prasītājas apgalvojumu, ka tā savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem esot piekritusi iesniegt zināmu niansētu informāciju par apstākļiem, kas izklāstīti šajā paziņojumā. Patiesībā prasītāja esot apšaubījusi nozīmīgus šo apstākļu aspektus. Konkrētāk, tā esot noliegusi pārstrādātāju noslēgto nolīgumu par vidējo (maksimālo) iegādes cenu slepeno raksturu un esot aizstāvējusi nostāju, ka šie nolīgumi nepārsniedzot to, kas paredzēts ražotāju pārstāvju noslēgtajos nolīgumos.

249 Otrkārt, Komisija apgalvo, ka ir pareizi piemērojusi paziņojuma par sadarbību D daļas 2. punktu un nav pārkāpusi samērīguma principu.

250 Treškārt, Komisija apstrīd, ka tā būtu pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, piešķirot *Taes*, *Cetarsa* un *WWTE* naudas soda procentuālu samazinājumu, kas ir lielāks nekā prasītājai piešķirtais. Tā norāda, ka *Taes* paziņotā informācija tai ir ļāvusi pierādīt *Deltafina* dalību attiecīgajās ierobežojošajās darbībās un ka prasītāja neiesniedza

jaunus atbilstošus pierādījumus, bet gan vienīgi "detaļas par jau zināmiem elementiem". Tā piebilst, ka *Taes*, *Cetarsa* un *WWTE* atšķirībā no prasītājas nav noliegušas pārstrādātāju noslēgto nolīgumu par vidējo (maksimālo) iegādes cenu slepeno raksturu. Visbeidzot, *Taes* pretēji prasītājai neesot apšaubījusi noteiktus citus apstākļus, kas minēti paziņojumā par iebildumiem.

2. *Vispārējās tiesas vērtējums*

251 Pirms dažādo prasītājas izteikto argumentu izskatīšanas ir jāizklāsta daži vispārēji apsvērumi.

252 Ir jāatgādina, ka Komisijai ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanas metodi un tā šajā sakarā var ņemt vērā vairākus faktorus, tostarp attiecīgo uzņēmumu sadarbību izmeklēšanā, ko veic šīs iestādes dienesti. Šajā sakarā Komisijai ir plaša rīcības brīvība, izvērtējot uzņēmuma sadarbības kvalitāti un noderīgumu, it īpaši salīdzinājumā ar citu uzņēmumu ieguldījumu (Tiesas 2007. gada 10. maija spriedums lietā C-328/05 P *SGL Carbon*/Komisija, Krājums, I-3921. lpp., 81. un 88. punkts).

253 Lai pamatotu naudas soda apmēra samazināšanu atbilstoši sadarbībai, uzņēmuma rīcībai ir jāatvieglo Komisijas uzdevums konstatēt Kopienu konkurences tiesību pārkāpumus un uzlikt sodus par tiem (skat. iepriekš 110. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, 499. punkts un tajā minētā judikatūra) un jāliecina par patiesu sadarbību (iepriekš 99. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 395. un 396. punkts).

254 Paziņojumā par sadarbību Komisija ir precizējusi nosacījumus, ar kādiem uzņēmumi, kas sadarbojas ar Komisiju, tai izmeklējot aizliegtu vienošanos, var tikt atbrīvoti no naudas soda vai tiem var tikt samazināta naudas soda, kas tiem citādi būtu piemērots, summa (skat. paziņojuma par sadarbību A punkta 3. apakšpunktu).

255 Paziņojuma par sadarbību D punktā ar virsrakstu "Būtisks naudas soda apmēra [summas] samazinājums" ir paredzēts:

"1. Ja uzņēmums sadarbojas, neizpildot visus B un C [punktā] uzskaitītos nosacījumus, tam naudas soda, kas tam būtu uzlikts gadījumā, ja tas nebūtu sadarbojies, apmēru [summu] samazina no 10 līdz 50 %.

2. Tā īpaši var būt gadījumos, ja:

— pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas uzņēmums sniedz Komisijai informāciju, dokumentus vai citus pierādījumus, kuri palīdz konstatēt pārkāpuma esamību,

— uzņēmums pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas informē Komisiju, ka pēc būtības neapstrīd faktus, ar kuriem Komisija ir pamatojusi apsūdzību."

256 Izskatāmajā lietā ir jānorāda, ka nav apstrīdēts, ka atbilstoši apstrīdētā lēmuma 450. apsvērumā konstatētajam prasītāja neizpildīja paziņojuma par sadarbību B un C punkta nosacījumus, tādēļ tās rīcība bija jāizvērtē, ņemot vērā minētā paziņojuma D punktu.

257 Dažādie argumenti, ko prasītāja izvirza saistībā ar šo pamatu, var tikt iedalīti divās daļās. Pirmā daļa attiecas uz paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta otrā ievilkuma nepiemērošanu prasītājai. Otrā daļa attiecas uz prasītājas sadarbības kvalitāti salīdzinājumā ar *Taes*, *Cetarsa* un *WWTE* sadarbību.

a) Par paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta otrā ievilkuma nepiemērošanu prasītājai

258 Apstrīdētā lēmuma 454. apsvērumā Komisija piešķīra prasītājai naudas soda samazinājumu 20 % apmērā tikai atbilstoši paziņojuma par iebildumiem D punkta 2. apakšpunkta pirmajam ievilkumam. Skatot šo apsvērumu kopsakarā ar apstrīdētā lēmuma 453. apsvērumu, no tiem izriet, ka Komisija, neraugoties uz apstākli, ka prasītāja bija vispārīgi paziņojusi, ka tā neapstrīd apstākļus, uz kuriem balstījās pret to izvirzītās apsūdzības, atteicās uz prasītāju attiecināt tā paša punkta otro ievilkumu divu iemeslu dēļ.

259 Pirmkārt, viens prasītājas apgalvojums neesot atbildis faktiskajai situācijai, proti, tas, ka pārstrādātāju nolīgumi par (maksimālajām) vidējām piegādes cenām, no vienas puses, un nolīgumi, ko noslēguši vienlaikus ražotāji un pārstrādātāji par ražotāju grupu vidējām minimālām cenām, no otras puses, bija identiski un ka līdz ar to iespējamās pārstrādātāju un ražotāju pret konkurenci vērstās rīcības sekas savstarpēji neitralizējās. Šajā sakarā Komisija atsaucās uz prasītājas atbildes uz paziņojumu par iebildumiem 18.–45. lpp.

260 Ir jākonstatē, ka iepriekš minētās prasītājas atbildes uz paziņojumu par iebildumiem lapaspuses šādu apgalvojumu neietver. Turklāt, kad tā procesa organizatorisko pasākumu ietvaros tika uzaicināta identificēt rindkopas, kurās būtu ietverts šis apgalvojums, Komisija atzina, ka tas nav tajās tieši formulēts, bet netieši izrietot no noteiktiem argumentiem, ko tajās izvirzījusi prasītāja. Tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdotu jautājumu šajā sakarā, Komisija atkārtoja šo paskaidrojumu.

261 Pat pieņemot, ka Komisija varētu balstīties uz vienkāršu netiešu apgalvojumu, lai pierādītu, ka tikuši apstrīdēti apstākļi paziņojuma par iedarbību D punkta 2. apakšpunkta otrā ievilkuma izpratnē, izskatāmajā lietā no argumentiem, uz ko atsaucas Komisija, nevar secināt, ka prasītāja uzskatīja, ka iepriekš 259. punktā minētās divas nolīgumu kategorijas ir identiskas un ka līdz ar to pārstrādātāju un ražotāju rīcības iespējamās pret konkurenci vērstās sekas ir savstarpēji neitralizētas. Faktiski, ar minētajiem argumentiem prasītāja vienīgi mēģināja izteikt viedokli, ka, pat ja pārstrādātāju nolīgumi par (maksimālajām) vidējām piegādes cenām nebūtu pastāvējuši, tirgū nepastāvētu perfekta konkurence, jo lauksaimnieku arodbiedrības un ražotāju grupas savā starpā vienojās par jēltabakas vidējām pārdošanas cenām, par kurām tie pēc tam kolektīvi risināja darījumu sarunas ar pārstrādātājiem. Katrā ziņā šāds viedoklis par aizliegtas vienošanās sekām tirgū nevar tikt saprātīgi pielīdzināts "būtiskai faktu" apstrīdēšanai iepriekš minētās normas izpratnē (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedumu lietā T-224/00 *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, *Recueil*, II-2597. lpp., 366. punkts). Ir jānorāda, ka ar saviem argumentiem prasītāja nekādi nav apšaubījusi pašu attiecīgo nolīgumu pastāvēšanu. Ir jāpiebilst, ka vairāki precizējumi, ko iesniegusi prasītāja savas atbildes uz paziņojumu par iebildumiem 18.–45. lpp., ir tikuši tieši ņemti vērā apstrīdētajā lēmumā (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 75., 82. un 201. apsvērumu).

262 Otrkārt, prasītāja esot noliegusi pārstrādātāju noslēgto nolīgumu par vidējo (maksimālo) piegādes cenu slepeno raksturu.

263 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem prasītāja patiešām ir viennozīmīgi aizstāvējusi šādu viedokli. Tādējādi šīs atbildes 8. lpp. tā ir īpaši paziņojusi, ka "[pārstrādātāji] nekad [nebija] pieņēmuši slepenus nolīgumus par vidējām cenām ārpus kolektīvajām darījumu sarunām, kas organizētas uz ražošanas nozares sarunu platformas". Prasītājas izskaidrojums šim paziņojumam, kas ietverts tās procesuālajos dokumentos (skat. iepriekš 241. punktu), balstās uz pilnīgi mākslīgu nošķiršanu un nav pārliecinošs.

264 Tā kā minētais paziņojums nekādi neatbilst reālajai situācijai un apstāklim, ka pārstrādātāju aizliegta vienošanās ievēra slepenu sadaļu, ir liela nozīme apstrīdētā lēmuma sistēmas ietvaros, Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīja, ka prasītāja, to formulējot, ir būtiski apstrīdējusi apstākļus paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta otrā ievilkuma izpratnē.

b) Par prasītājas sadarbības kvalitāti salīdzinājumā ar *Taes*, *Cetarsa* un *WWTE* sadarbības kvalitāti

265 Pirmām kārtām, prasītāja nevar apgalvot, lai tai, pamatojoties uz paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunktu, būtu bijis jāpiešķir tāda pati naudas soda samazinājuma likme kā *Taes* piešķirtā.

266 Pirmkārt, attiecībā uz šī D punkta 2. apakšpunkta otrā ievilkuma piemērošanu *Taes* atšķirībā no prasītājas nekādā veidā nebija būtiski apstrīdējusi apstākļus.

267 Otrkārt, attiecībā uz minētā D punkta 2. apakšpunkta pirmā ievilkuma piemērošanu no lietas materiāliem skaidri izriet, ka *Taes* parādītā sadarbība bija ar augstāku kvalitātes un lietderības pakāpi nekā prasītājas parādītā sadarbība. Tādējādi, prasītājas sniegtā informācija, lai arī tā bija lietderīga, lielā mērā vienīgi apstiprināja vai precizēja elementus, kas jau bija Komisijas rīcībā, un tādējādi tai bija tikai neliela pievienotā vērtība, bet *Taes* turklāt bija iesniegusi jaunus un izšķirošus pierādījumus, kas ļāva pierādīt *Deltafina* atbildību par pārkāpuma izdarīšanu.

268 Šajā kontekstā prasītāja nevar lietderīgi atsaukties — kā tā to dara prasības pieteikumā — uz atbildēm, ko tā sniegusi uz informācijas pieprasījumiem, ko tai bija nosūtījusi Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. pantu. Dokumenti, kas Komisijai iesniegti, atbildot uz informācijas pieprasījumu, ir iesniegti atbilstoši juridiskam pienākumam un netiek ņemti vērā saskaņā ar paziņojumu par sadarbību, pat ja tie varētu kalpot, lai pierādītu pret konkurenci vērstu darbību pret uzņēmumu, kas dokumentus iesniedzis, vai pret citiem uzņēmumiem (Vispārējās tiesas 2007. gada 12. decembra spriedums apvienotajās lietās T-101/05 un T-111/05 *BASF* un *UCB*/Komisija, Krājums, II-4949. lpp., 111. punkts).

269 Otrām kārtām, prasītāja nevarēja pieprasīt to pašu naudas soda samazinājuma likmi, kāda bija piešķirta *Cetarsa* un *WWTE*. Faktiski pēdējie minētie pretēji prasītājai nebija nolieguši pārstrādātāju noslēgto nolīgumu par vidējām (maksimālajām) piegādes cenām slepeno raksturu. Tāpat ir jānorāda, ka, lai arī apstrīdētajā lēmumā Komisija bija pārmetusi *Cetarsa* un *WWTE*, ka tās savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem bija izvirzījušas to pašu apgalvojumu kā iepriekš 259. punktā atspoguļotais, tomēr tāpat kā izskatāmajā lietā Vispārējā tiesa lietās, kurās pasludināts tās

2011. gada 3. februāra spriedums lietā T-33/05 *Cetarsa*/Komisija (Krājumā nav publicēts, 271. punkts) un 2011. gada 8. marta spriedums lietā T-37/05 *World Wide Tobacco España*/Komisija (Krājumā nav publicēts, 197. punkts), uzskatīja, ka tādējādi Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

270 No iepriekš minētā izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots, izņemot daļu, kurā tas attiecas uz iepriekš 259. punktā minēto apgalvojumu, ko Komisija kļūdaini piedēvējusi prasītājai.

E — *Par naudas soda galīgās summas noteikšanu*

271 Šādos apstākļos Vispārējai tiesai ir jānosaka atbilstoša samazinājuma likme. Īstenojot savu neierobežoto jurisdikciju, Vispārējā tiesa uzskata, ka papildus jau piešķirtajam samazinājumam 20 % apmērā prasītājai par tās sadarbību ir jāpiešķir papildu 5 % samazinājums. Tādējādi jāpiemēro samazinājums par 25 % no naudas soda apmēra pēc noteikuma par maksimālās robežas 10 % apmērā no apgrozījuma piemērošanas, proti, EUR 3 240 000, līdz ar ko noteiktais galīgais naudas soda apmērs ir EUR 2 430 000.

Par tiesāšanās izdevumiem

272 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Atbilstoši tā paša panta 3. punkta pirmajai daļai, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Vispārējā tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala.

273 Tā kā prasība lietā tika daļēji apmierināta, Vispārējā tiesa, taisnīgi izvērtējot lietas apstākļus, nolemj, ka prasītāja sedz deviņas desmitdaļas savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina deviņas desmitdaļas Komisijas tiesāšanās izdevumu un ka Komisija sedz vienu desmitdaļu savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina vienu desmitdaļu prasītājas tiesāšanās izdevumu.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) *Agroexpansión, SA* ar Komisijas 2004. gada 20. oktobra Lēmuma C(2004) 4030, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. panta 1. punktu (Lieta COMP/C.38.238/B.2 — Jēltabaka — Spānija) 3. punktu noteiktais naudas sods ir EUR 2 430 000;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) *Agroexpansión* sedz deviņas desmitdaļas savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina deviņas desmitdaļas Komisijas tiesāšanās izdevumu, un Komisija sedz vienu desmitdaļu savu tiesāšanās izdevumu un atlīdzina vienu desmitdaļu prasītājas tiesāšanās izdevumu.

Czúcz Labucka O'Higgins

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 12. oktobrī.

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture ..... II - 7013

A — Prasītāja un administratīvais process ..... II - 7013

B — Apstrīdētais lēmums ..... II - 7016

C — Apstrīdētā lēmuma adresāti ..... II - 7018

D — Naudas soda summas noteikšana ..... II - 7023

1. Naudas sodu sākumsummas ..... II - 7024

2. Naudas sodu pamatsumma ..... II - 7027

3. Atbildību pastiprinoši un mīkstinoši apstākļi ..... II - 7028

4. Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētās naudas soda maksimālās robežas ..... II - 7029

5. Paziņojuma par sadarbību piemērošana ..... II - 7030

6. Naudas sodu galīgās summas ..... II - 7032

Process un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 7033

Juridiskais pamatojums ..... II - 7035

A — Par pirmo pamatu, kas saistīts ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu, samērīguma principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kā arī pamatojuma nesniegšanu ..... II - 7036

1. Par pirmo daļu, kas saistīta ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta un samērīguma principa pārkāpumu attiecībā uz solidāru atbildību par naudas soda samaksu ..... II - 7037

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 7037

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 7044

Par Komisijas apstrīdētajā lēmumā izmantotajiem kritērijiem, lai vainotu mātessabiedrību tās meitassabiedrības izdarītajā pārkāpumā ..... II - 7048

Par vienas ekonomiskas vienības pastāvēšanu starp prasītāju un *Dimon* ..... II - 7054

— Par "darbības pārskatiem" un "nozares pārskatiem" ..... II - 7055

— Par saraksti starp prasītāju un Dimon ..... II - 7058

— Par argumentiem, ko prasītāja izvirzījusi, lai pierādītu, ka tā tirgū rīkojās autonomā veidā ..... II - 7064

2. Par trešo daļu, kas saistīta ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu un pamatojuma neesamību ..... II - 7068

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 7068

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 7069

3. Par otro daļu, kas saistīta ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu un samērīguma principa pārkāpumu attiecībā uz sekām, kādas ir solidārās atbildības par naudas soda samaksu apjomam ..... II - 7071

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 7071

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 7073

B — Par otro pamatu, kas saistīts ar vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu .. II - 7074

1. Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 7074

2. Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 7076

C — Par trešo pamatu, kas saistīts ar tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu ..... II - 7081

1. Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 7081

2. Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 7082

D — Par ceturto pamatu, kas saistīts ar paziņojuma par sadarbību pārkāpumu, kā arī samērīguma principa, tiesiskās paļāvības aizsardzības principa un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ..... II - 7086

1. Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 7086

2. Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 7089

a) Par paziņojuma par sadarbību D punkta 2. apakšpunkta otrā ievilkuma nepiemērošanu prasītājai ..... II - 7091

b) Par prasītājas sadarbības kvalitāti salīdzinājumā ar *Taes, Cetarsa* un *WWTE* sadarbības kvalitāti ..... II - 7093

E — Par naudas soda galīgās summas noteikšanu ..... II - 7095

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 7095